

Svojo usodo si krojimo sami

Ob 25-letnici ustanovitve OF

»Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužnji dnovi«, je zapisal Prešeren že v prejšnjem stoletju. Ta zavest je tlela že stoletja v naših ljudeh. V času, ko je spustila kraljeva vlada iz rok vse in prepustila sovražniku Jugoslavijo, so naši ljudje vedeli, da je nastopil njihov čas. Imeli so jasen cilj pred seboj in vedeli so, da morajo nastopiti organizirano, če ga hočejo doseči. Organizirali so se v Osvobodilno fronto in z njenimi odbori neustrahovano delovali po vsej naši domovini, čeprav jih je sovražnik zasledoval na vsakem koraku. Močna volja jim je vlivala pogum v najtemnejših trenutkih naše zgodovine.

Svoboda!

Kaj vse je naš narod prestal za to, da si jo je priboril! Mi — mladinci in mladinke — jo danes uživamo v največji meri. Poznamo hrabrost mnogih borcev, herojev. Spoštujemo jih in v njih vidimo ljudi, kakršni bi morali postati tudi mi. Svetel spomin nanje je plačilo njihovemu boju za svobodo in obstanek našega naroda.

Osvobodilna fronta se je borila tudi za to, da bo človek postal svoboden državljan, ki bo imel pravico do dela in si bo svojo usodo krojil sam.

Člani OF so danes člani SZDL. Pomen Socialistične zveze ni manjši, kot je bil med vojno pomen Osvobodilne fronte. Čukajo jo nove naloge.

Od leta 1945 do danes smo naredili veliko. Delavci stanujejo v svetlih in modernih stanovanjih. Njihovi otroci lahko obiskujejo šole in se izobražujejo. Vsakdo lahko postane, kar želi, če ima pravilen odnos do dela.

Vse to imamo, toda želimo še več. Čas in razvoj narekujejo nove naloge, ki jim

mnogokrat nismo kos. Mogoče danes v ljudeh ni več toliko vere, da bomo dosegli cilj in izpolnili naloge, kakor je je bilo med

vojno. Danes se ne borimo s puškami v rokah, danes tudi smrt ne preži na vsakem koraku. V rokah imamo zdaj drugačno orožje, toda z njim se je treba boriti z enako zavestjo in z enakim pogumom, kot so se med vojno borili člani Osvobodilne fronte.

Marjana Erženičnik

Izvolili smo nove člane organov samoupravljanja

V sredo, 20. aprila 1966, smo v železarni na novo izvolili 28 članov DSP in 68 članov DS DE ali tisto število članov naših organov samoupravljanja, ki jim letos poteče mandatna doba. Po sklepu delavskega sveta podjetja so bile volitve opravljene po delovnih enotah, kandidatne liste pa prirejene po obratih. Delavski svet podjetja bo tako tudi letos štel 59 članov, nespremenjeno pa ostane tudi število članov delavskih svetov delovnih enot.

Poleg volitev za tisto število članov, ki jim letos poteče mandat, smo v delovni enoti jeklarne, v DE mehanskih obratov in DE vzdrževalno energetskih obratov opravi-

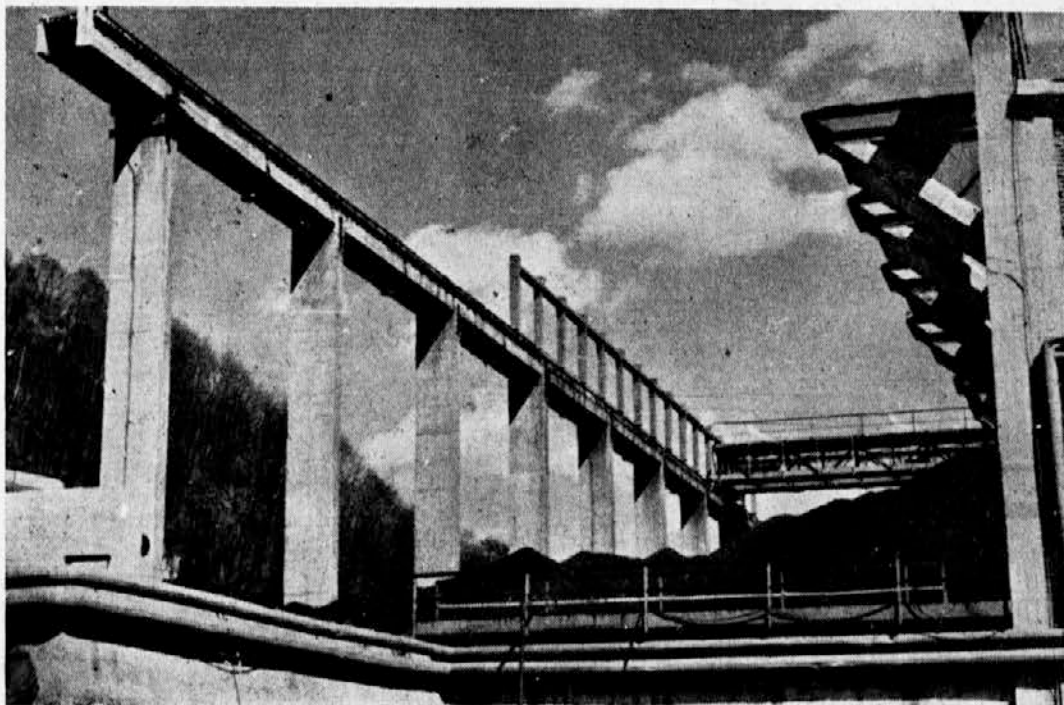
vili nadomestne volitve še za tiste člane delavskega sveta podjetja in delavskih svetov delovnih enot, ki jim letos sicer še ni potekel mandat, so pa prenehali z delom v železarni in jih je zato bilo treba nadomestiti z novimi člani.

Za volitve članov organov upravljanja je imelo v železarni volilno pravico 3221 delavcev. Od skupnega števila vpisanih volilnih upravičencev je volilo 2885 delavcev ali 89,55 %. Volitev se ni udeležilo 336 delavcev ali 10,45 %. Od tega števila jih je 91 ali 2,83 % izostalo zaradi tega, ker so bili na dan volitev v staležu bolnih,

(Nadaljevanje na 6. strani)

IZ VSEBINE

Z zasedanja TK ZKS — Oblikovanje enotnega nastopa — Sklepi upravnega odbora — Remontu lastno delavnico — Napake naših ingotov — ZZB NOV občine Ravne pred novimi nalogami — Programiranje — Statistika — korak k izboljšanju našega dela — Celade in skladišča — Lahko bi bilo usodno — Obrati so tekmovali v kegljanju — Ali so proslave na Ravnah še sploh potrebne

Naša obzorja

Analiza osebnih dohodkov za MAREC 1966

OBRAČ. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravlje- ur	Od tega nadur	Izplačani OD	OD po enotah in ceniku del	OD po usp. obrač. enot	Nagrade za stalnost	Redni in iz- redni dopu- sti in ostalo	Povpr. osebni doh.	
									marec 1965	mar. 1966
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	261	45.628	16	242.034,11	192.002,48	21.268,68	10.831,78	17.931,17	663,03	927,33
Livarna	469	94.713	648	422.166,85	339.838,31	32.602,26	21.454,33	28.271,95	649,33	900,04
Valjarna	294	58.725	215	266.968,11	217.137,11	24.034,71	10.716,82	15.079,47	659,02	908,05
Kovačnica	235	46.140	8	217.586,82	177.339,92	16.098,08	10.235,95	13.912,87	664,02	925,90
Term. obdel.	67	12.715	8	60.526,81	48.965,38	5.636,05	2.133,68	3.791,70	633,33	903,39
Meh. obdel.	576	115.442	1.100	500.436,63	388.977,12	46.211,61	24.791,36	40.456,54	583,60	875,64
Vzmetarna	81	16.277	205	68.545,39	56.976,34	4.671,89	3.159,10	3.738,06	622,75	846,24
Jeklovlek	42	7.917	—	30.995,09	24.389,95	2.265,76	1.248,70	3.090,68	521,17	737,98
Energ. obrati	109	20.588	—	94.618,13	72.695,35	12.514,12	3.610,28	5.798,38	625,00	868,06
Stroj. rem.	188	39.985	304	721.816,88	139.090,94	17.017,36	7.198,09	9.510,49	663,41	919,24
Elektro rem.	98	20.803	67	89.390,02	71.857,26	6.858,84	3.959,52	6.714,40	678,38	912,14
Gradb. rem.	66	12.627	134	53.337,15	43.646,70	3.261,42	2.713,91	3.715,12	601,82	808,14
Promet	108	21.498	742	90.951,80	71.313,13	10.280,15	4.191,01	5.167,51	646,02	845,85
OTKR	205	40.268	184	175.176,05	137.592,12	12.818,13	8.851,89	15.913,91	626,08	854,52
Uprava	368	73.251	259	310.320,54	239.755,04	22.843,44	17.210,56	30.511,50	601,43	843,26
SKUPNO	3.167	626.577	3.890	2.795.870,38	2.221.577,15	238.382,50	132.306,98	203.603,75	630,52	882,94

Z zasedanja tovarniškega komiteja ZKS

Tovarniški komitej ZK železarne Ravne je na seji 13. aprila 1966, potem ko je analiziral značilnosti dosedanje ekstenzivne smeri gospodarjenja in nove intenzivne poreformske smeri, zaključil, da je za uspešen in skladen razvoj v tej novi smeri, tj. za rast gospodarskega napredka podjetja in kraja predvsem potrebna jasna subjektivna orientacija, ki naj bi pomagala ustvariti objektivne pogoje za hitrejši napredek.

Vse poreformske razprave, tretji plenum, zasedanje CK ZKS in kongres Socialistične zveze so osvetlili situacijo, v kateri se gospodarske organizacije nahajajo, in kolektivom povedali: »zavedajte se, da sta usoda in napredek v vaših lastnih rokah.«

Če je bila do sedaj ekonomika večkrat zanemarjena in je bila dana prednost političnim motivom, mora sedaj le-ta postati osrednji motiv v gospodarskih naporih.

Komitej je dalje ugotovil, da bodo v sedanjih situaciji člani kolektiva in občani upravičeno in vse česče postavljali vprašanje: »Ali imamo tako vodstvo, ki nas bo sposobno popeljati po poti gospodarskega napredka podjetja in kraja in končno osebnega standarda?« To pa velja tako za vodstvo političnih kot gospodarskih organizacij.

Komitej je v nadaljevanju zaključil, da imamo objektivne možnosti hitrejšega gospodarskega napredka. Z boljšim gospodarjenjem lahko ob danih proporcijah dosežemo večje osebne dohodke pri krajšem delovnem času in dobrem medsebojnem razumevanju, pri čemer moramo težiti za večjo stopnjo zaposlovanja, tako, ki bo dala delo in kruh naši regiji.

ZK mora v sodelovanju z ostalimi organizacijami formirati tako jasno subjektivno orientacijo, ki bo ustvarjala in nudila pogoje za tak napredek, od vodstva podjetja in samoupravnih organov pa mora zahtevati, da prek strokovnih služb, tehnično operativnega kadra, znanstveno ra-

ziskovalnega dela in njegove aplikacije, s skladnim povečanjem proizvodnih kapacitet, predvsem pa z mehanizacijo dela tako politiko tudi realizira.

Pri tem pa se bo v ZK potrebno odredi drobnejemu reševanju osebnih problemov in dati poudarek splošnim, ključnim vprašanjem. Med drugim bo potrebno odgovoriti na vrsto vprašanj, kot npr.:

- uveljavljanje osebne odgovornosti,
- nudenje priznanja za opravljeno delo,
- nagrajevanje strokovnega dela, predvsem pa nosilcev napredka, razvoj tehnologije, modernizacije in izgradnje podjetja.

Komitej meni, da bi prek akcijskega programa, ki bi nakazal smer in cilje, ki jih v letošnjem poslovnem letu lahko dosežemo z istočasno vključitvijo akcije za skrajšanje delovnega tedna, v skladu s splošno nakazano smerjo, sprožili splošno politično mobilizacijo in aktivizacijo kolektiva na pot gospodarske rasti in osebnega napredka.

Tehnične izboljšave

Komisija za racionalizacije je 23. marca 1966 obravnavala tri predloge tehničnih izboljšav.

Edvard Pogorelec, asistent serijske proizvodnje v mehanični delavnici, je izdelal napravo za pnevmatsko signiranje številke na razne dele pnevmatskega orodja. Pred uporabo tega stroja je bilo treba številke signirati ročno, za kar sta bila potrebna dva delavca, estetski videz signiranih številke pa je bil precej slab. Pri delu s strojem je potreben samo en delavec, izboljšal pa se je tudi estetski videz signiranih številke. Z uvedbo te tehnične izboljšave je podjetje prihranilo 23.807,77 N din letno, kar ustreza ceni 2.496 ur, ki jih je prej porabil še drugi delavec pri ročnem signiranju. Komisija je predlagatelju dodelila enkratno nagrado 840 N din.

Varilec v mehanični delavnici Vinko Konečnik je uspel dele pnevmatskega orodja RK-21 in RK-18, ki jih je potrebno variti, zavariti gladko, tako da odpade nadaljnja ročna obdelava. Gospodarska vrednost predloga znaša 7.717 N din letno. Komisija je predlagatelju dodelila enkratno nagrado 256 N din.

Delovodja v orodjarni Pavel Krivograd je izboljšal utop za kovanje vrtalnih kron. Pred izboljšanjem utopa so se morale kroge v celoti rezkati, sedaj pa se utopi kujejo, tako da odpade pri letni proizvodnji 1.700 kosov 250 ur struženja in 1.292 ur rezkanja. Z uvedbo te tehnične izboljšave je podjetje prihranilo 32.142,56 N din letno. Komisija je predlagatelju dodelila enkratno nagrado 708 N din. K. F.

DVE KROFOVI

MAJ

Naj delavec se spočije,
kadar praznik dela bo,
poguma novega navžije,
z jekleno voljo spet bo šlo.

IZ HITREGA LABORATORIJA

Zakaj oglašja se sirena,
zakaj se daje mal'ci čas,
če pa minuta ni nobena,
zanjo odmerjena pri nas.

MALI OGLAS

Iščemo psa čuvaja za odganjanje avtomobilov izpred upravnega poslojja. Posebni pogoji: sposobnost razpoznavanja ljudi po službenem položaju in tipu avtomobila. Interesenti naj se javijo pod šifro: »Ni denarja za prometni znak.«

Dobesedno

Beseda »telegram« je dobila poseben pomen, odkar gospodinje kupujejo teletino na — grame.

Oblikovanje enotnega nastopa

29. aprila je bila konferenca strokovno vodstvenega kadra železarne Ravne, na kateri je imel direktor Gregor Klančnik naslednji govor.

Že smo v 2. četrtletju letošnjega poslovnega leta, zato je čas, da se vodstveni delavci ozremo nazaj, da bi na podlagi ugotovljenih uspehov in predvsem zabeleženih slabosti lahko odredili našo vlogo v sledečih letnih obdobjih. Tovarniški komite ZK je izoblikoval stališča in prevzel iniciativo za enotnost nastopa vseh družbeno političnih, delavsko samoupravnih in upravnih organov v letošnjem najtežjem drugem letu gospodarske reforme.

Povečevanje proizvodnje ob nenehnem zniževanju proizvodnih stroškov na enoto izdelkov, stalnost povečevanja osebnih dohodkov, pogojena s povečevanjem produktivnosti dela, postopno skrajševanje delovnega časa, prizadevanje za modernizacijo proizvodnih naprav in tehnološkega postopka, skrb za zaposlovanje bližnje okolice, povečevanje vloge strokovnosti dela in krepitve osebne odgovornosti so smerne zadolžitve, ki jih bo podpirala osrednja politična organizacija železarne.

Nihče bolj kot pa strokovno vodstveni delavci moramo pozdraviti kreacijo enotnega nastopa za uveljavljanje naše delovne skupnosti v novih ostrejših pogojih poslovanja. Z izkazanim zaupanjem pa se obseg našega dela ne bo zmanjšal, le rezultati dela bodo dali večje moralno in materialno priznanje. Današnji sestanek ima namen seznaniti vas, ki največ lahko vplivate na gibanje poslovnega uspeha naše železarne, z nalogami, ki so pred nami.

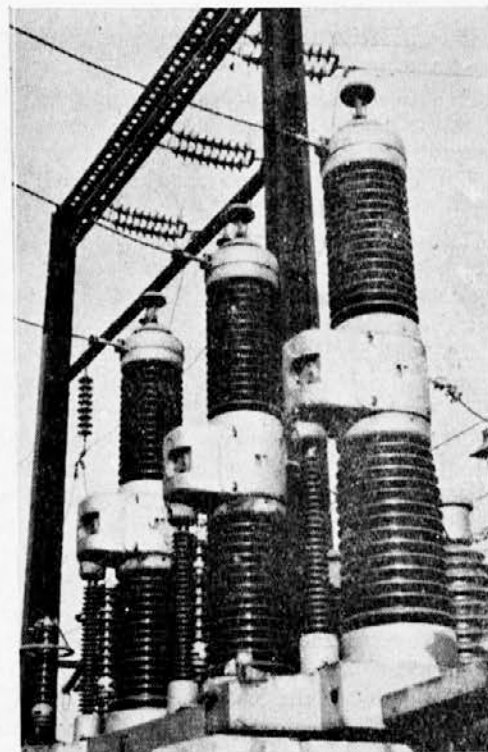
Našo vlogo bomo najlažje odredili, če si najprej pogledamo dosežke v 1. četrtletju. Prevladuje splošno mišljenje, da je naša železarna prve tri mesece uspešno poslovala. To mišljenje je izoblikovano iz gibanja vrednosti točke in doseženih povprečnih osebnih dohodkov. Za nas, ki smo na vodstvenih položajih, pa ne bi bilo prav, da bi se zadovoljili samo s splošno oceno, potrebno je, da si bolj podrobno ogledamo poslovanje in ugotovili bomo, da naše delo ni dalo takih rezultatov, kot jih od nas reforma zahteva.

Realizacije smo ob upoštevanju odbitkov v 1. četrtletju dosegli 72,5 milij. N din. S tem smo sicer za okrog 2 % preseglili eno četrtino v gospodarskem načrtu predvidene letne kvote 285,6 milij. N din. To pa še daleč ni tisto, kar bi ob danih pogojih lahko dosegli. Upoštevati je namreč treba, da letni plan ni posebno napet; da pa nismo v 1. četrtletju bistveno napredovali, pa nam kažejo rezultati pri drugih elementih poslovanja. Skupne proizvodnje smo v tem četrtletju dosegli 55.438 t, kar je 2,8 % manj od ene četrtine letnega gospodarskega načrta. Kar pa nas mora še posebno opozoriti, je dejstvo, da smo v skupni proizvodnji celo za 0,4 % pod dosežkom 1. četrtletja lanskega leta. V blagovni proizvodnji smo bili sicer uspešnejši. Ostvarili smo je 15.242 t, kar pa je še vedno 0,4 % pod četrtino letne kvote. Proti 1. četrtletju lanskega leta pa je pokazan napredek, in sicer za 14,9 %.

Izvoz je naslednji važni pokazatelj uspeha naše poslovne dejavnosti. Povprečno gledano smo pri tem uspeli. Izvozili smo za 575.894 dolarjev naših izdelkov, kar je 2,4 % več od naše četrtletne kvote. Na žalost pa smo od tega le 24,2 % dosegli na konvertibilnih področjih ter s tem dosegli le 69,7 % našega izvoza, ki nam ga dogovor z Jugobanko predpisuje za zahodna tržišča. Ta rezultat nam najbolj odkriva dejstvo, da naši vodstveni delavci še nimajo razvitega čuta za reševanje nalog, ki jih je pred nas dala gospodarska reforma. Še vedno se ne zavedamo, da je ureditev plačilne bilance osnovni pogoj gospodarske reforme. To pa je dosegljivo s povečanjem izvoza ali z zmanjšanjem uvoza na konvertibilna področja. Naša železarna je med tistimi podjetji, ki je za oskrbovanje s surovinami in pomožnim materialom v veliki meri vezana na uvoz s teh področij. Jugobanka bo odslej dogovorjeno količino deviz dodeljevala samo v odnosu izvršenega izvoza na konvertibilna področja, zato nam mora biti rezultat 1. četrtletja resno opozorilo.

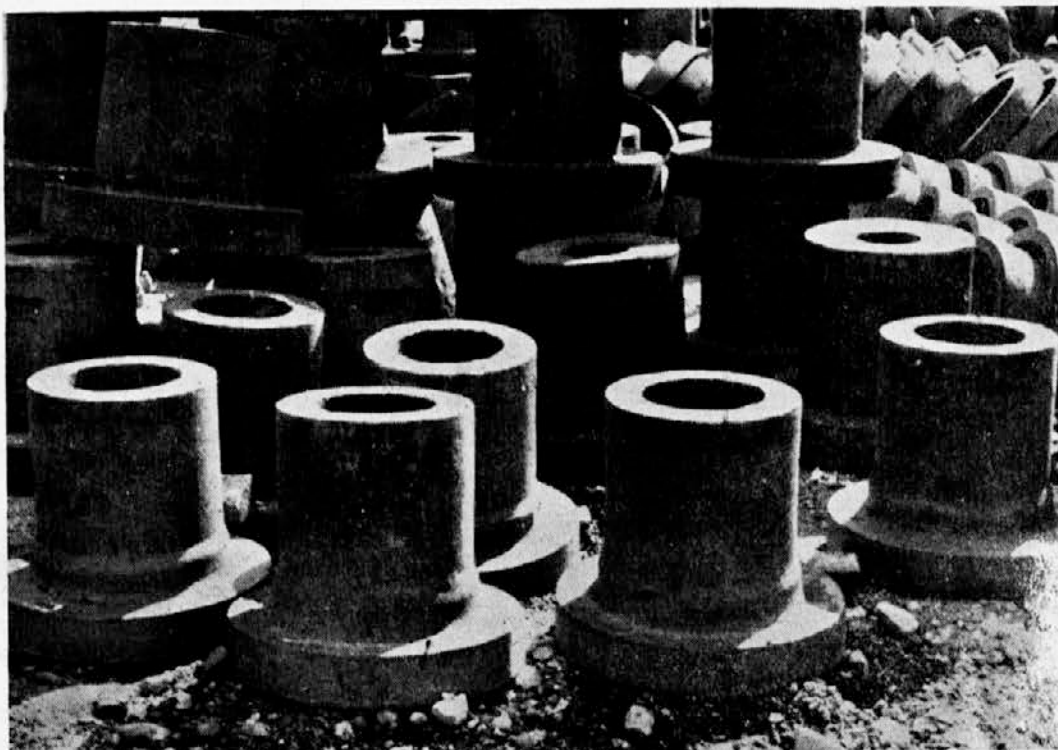
Splošno izmikanje od izvoznih poslov na težja tržišča nam dokazuje neprijeten podatek, da smo od 9.571 ton povpraševanj sprejeli v izdelavo le 3.039 ton — le dobrih 31 %.

Druga stvar, ki dodatno potrjuje, da se miselnost vodstvenih delavcev še ni prilagodila intencijam gospodarske reforme, je **gibanje zalog**. V nedovršeni proizvodnji in polizdelkih so se te namreč v 1. četrtletju dvignile na 69.815.000 N dinarjev ali za 7.890.000 N din, kar je za celih 12,7 %. Če k tem prištejemo še gibanje zalog surovin in pomožnega materiala, ki so se v povprečju od zadnjega četrtletja lanskega leta od 36.480.000 N din dvignile v 1. četrtletju na 39.000.000 N din, ugotovimo, da so se zaloge povečale za 10,4 milij. N din, ne da bi pri tem skupna proizvodnja porastla.

Te naprave glejmo bolj od daleč

Težko je zagovarjati tako povišanje naših zalog predvsem v nedovršeni proizvodnji in polizdelkih, saj nam je ta slabost v celoti pokrila iz dohodka lanskega leta izdvojeni del 1 milijardo starih din za povečanje obratnih sredstev. Gibanje zalog nam zmanjšuje likvidnost naše železarne, istočasno pa znižuje tudi realizacijo in dohodek. Zavedati bi se morali, da so pretirane zaloge surovin, pomožnega materiala, nedovršene proizvodnje in polizdelkov najslabše investicijske naložbe, na kar nas je posebno opozoril tudi Zvezni izvršni svet. Nobene logike ni, da istočasno govorimo o slabem oskrbovanju z materialom in istočasno kopičimo zaloge po obratih, ki ovirajo produktivno delo in povzročajo dodatne proizvodne stroške. V teh se dostikrat skriva vzrok nepravočasnih dobav našim kupcem. Ti s tem ostanejo brez po-

tubing prirobnice delamo za naftno industrijo

trebnega materiala, povečuje se jim nekončana proizvodnja in še oni postanejo nelikvidni. V tem in končno v žalostnem dejstvu naknadno reklamiranih sicer izvršenih dobav, se nahajajo vplivni razlogi, zakaj nam vezana obratna sredstva pri naših kupcih stalno rastejo.

Tudi s tem v zvezi lahko navedem nekaj neprijetnih podatkov. Na koncu prvega četrtletja smo ostali dolžni 4.751 t raznih izdelkov, priznati pa smo morali 163,6 t reklamiranega blaga. Zaradi takega odnosa smo bili že primorani sprejeti 1074 ton storno.

Ob vstopu v letošnje leto je na dan 1. januarja stanje dolžnikov znašalo 54.426.000 N din, na koncu četrtletja pa se je dvignilo na 71.145.000 N din, ali za 14.719.000 N din. Zaradi navedenega gibanja zalog in povišanja stanja dolžnikov je tudi železarna postala nelikvidna. Neporavnane obveze do naših dobaviteljev so se povečale od 15.822.000 N din v začetku na 27.490.400 N din na koncu četrtletja. Če se bo tako nadaljevalo, bomo lepega dne ostali tudi brez domačih reprodukcijskih materialov. Zavedati se moramo, da nas pri tem ne bo rešil nihče drug kot mi sami.

Emisija denarja se je zmanjšala na minimum, zato tudi kratkoročnih kreditov ni možno več pričakovati od komercialnih ali drugih poslovnih bank. Le v strogi gospodarnosti s stalnimi obratnimi sredstvi je izhod v uspešno poslovno dejavnost.

Marsikdo bo mogoče vzroke nepravčasnega poravnjanja dolgov naših odjemalcev iskal v premajhni aktivnosti pri izterjevanju. Poslužujemo se, že skoraj brez obzira, poti prek gospodarskih sodišč, priznati si pa moramo, da zaradi naših spodrsrljajev v kvalitetah in dobavnih rokih tožbe dostikrat niso izvedljive, dostikrat pa prekoračujejo mejo poslovne morale, kar se nam v bližnji bodočnosti, ko bodo pogoji uspeha gospodarske reforme v polni meri stopili na površje, lahko kruto maščuje. Vsak potencialni potrošnik svojega

dobavitelja v težkih časih ceni po tem, kakšen je bil v času konjunktore.

Ni dvoma, da odnos do odjemalcev najbolj pride do izraza v službah komerciale, ki imajo z njimi neposreden kontakt, oblikovanje razmerja pa se le vrši že znatno prej, v pripravah in doslednosti pri izvrševanju naročil v proizvodnih obratih.

Pozdraviti je treba tiste obratovodje, ki se že prebujajo in v strahu pred stagnacijo na tržišču opozarjajo in sami iščejo možnost, ki bi oskrbela primerna naročila tudi v bodoče. Pri tem nam mora zlasti sedaj biti jasno, da je dobro blago lahko prodati, slabo pa najboljša prodajna organizacija težko spravi v promet.

Že iz povedanega lahko sklepamo, da je prizadevnost akcijskega programa za doseganje smotrov reforme letos precej pustila. To nam dodatno odkrivajo tudi podatki o varčevanju s težko pridobljenimi domačimi in uvoznimi surovinami. Ugotovljeni izmeček je sicer v skupni in blagovni proizvodnji proti povprečju lanskega leta padel za 5,2 % oziroma za 11,4 %, nismo pa dosegli vseh za dohodek najpomembnejših normativov gospodarskega načrta — izplenov.

Namenoma se do sedaj nisem dotaknil posameznih obratov. Smatram, da so poslovni rezultati obratov in sklopov obratov v taki medsebojni pogojenosti, da je težko celoten uspeh ali neuspeh izključno prevaditi na tistega, kjer je nastal. Mi smo ozko medsebojno povezana družina, v kateri je proizvodni ritem obratov odvisen od funkcioniranja cele gospodarske organizacije.

Kljub tej ugotovitvi pa le ne moremo mimo tega, da se ne bi vsaj bežno dotaknili tudi posamezne proizvodne dejavnosti. Najbolj objektivna slika dela obratov je v izvrševanju skupne proizvodnje. Četrtno letne kvote gospodarskega načrta so dosegli:

— topilnica s	107,6 %
— kovačnica s	101,0 %

Kdo ima prednost?

— jeklovlek s	105,4 %
— meh. obdel. s	109,1 %

pod to kvoto pa so:

— livarna, ki je dosegla	97,8 %
— valjarna, ki je dosegla	87 %
— vzmetarna, ki je dosegla	67,2 %

Povedati je treba, da livarna ni dosegla niti obsega skupne proizvodnje v višini prvega četrtletja lanskega leta in je za njo zaostala za 2,5 %, pri valjarni pa je ta zaostanek še večji, in sicer za celih 13,5 %. Glavni vzrok, da je valjarna v skupni proizvodnji v takem zaostanku za planom, je v nizki proizvodnji gredic, ki so jih izvaljali le 77,7 %. Neprijetno bo, če bi se to odrazilo v gotovem blagu tekočega četrtletja.

Najbolj je dvignila proizvodnjo mehanična obdelovalnica. Proti istemu obdobju lanskega leta je napredovala za celih 32 %, kar je ob znatnem izboljšanju strukture izdelkov vredno pohvale.

Produktivnost, saj je število zaposlenih ostalo skoraj točno na lanskem povprečju — letos smo zaposlovali povprečno 3190 delavcev — se zaradi majhnega povečanja proizvodnje ni bistveno spremenila. Za celo podjetje je bila, merjena po skupni proizvodnji proti gospodarskemu načrtu, dosežena le z 99,2 %.

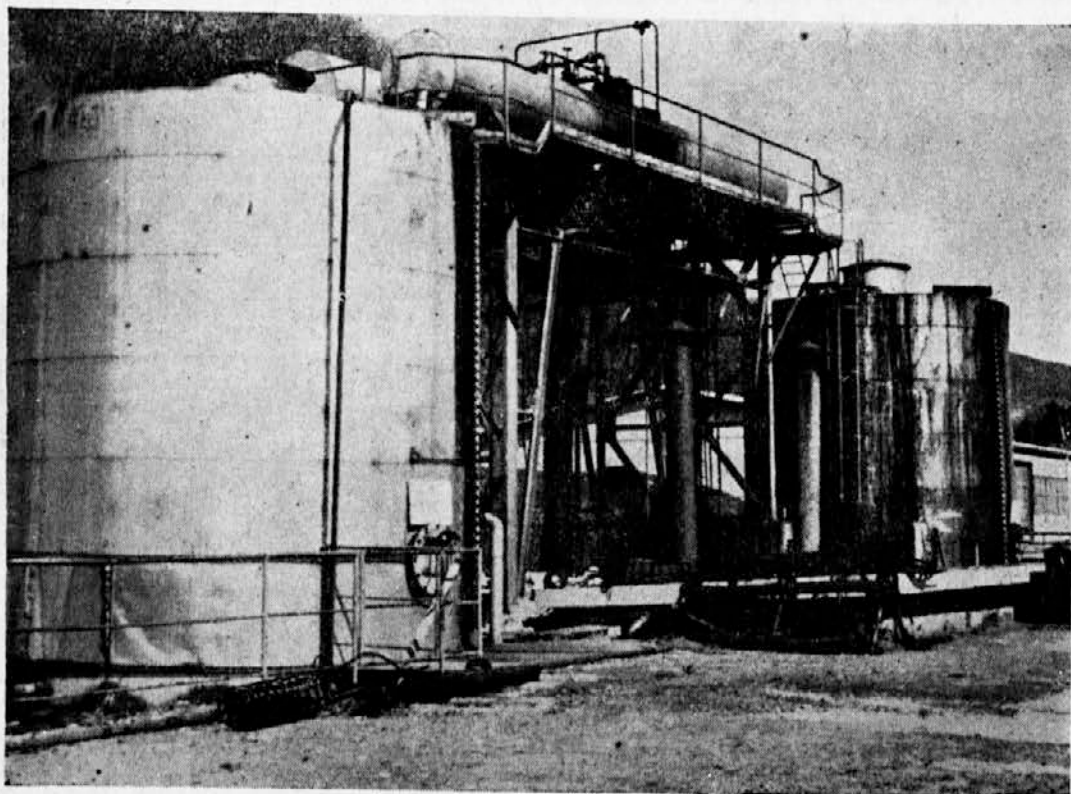
Posamezni obrati so jo dosegli:

— topilnica s	113,2 %
— livarna s	100,6 %
— kovačnica s	104,7 %
— meh. obdel. s	107,2 %
— jeklovlek s	113,5 %

Zaostali pa sta valjarna in vzmetarna, ki sta jo proti planu dosegli le 89,6 % oziroma 72 %. Tudi v tem pokazatelju valjarna ni dosegla prvega četrtletja lani in v produktivnosti zaostala za 8,7 %.

Po gospodarskem načrtu predvidene izplene pa so dosegli:

— topilnica s	100,4 %
— livarna s	101,3 %
— vzmetarna s	101,1 %

Črpalna postaja za tekoča goriva

zaostali pa so:

— valjarna, ki ga je dosegla le	99 %
— kovačnica, ki ga je dosegla le	96,8 %
— meh. obdel., ki ga je dosegla le	96,5 %
— jeklovlek, ki ga je dosegel le	96 %

Izplenom bo treba posvetiti večjo pozornost, saj normativi gospodarskega načrta niso prenapeti.

Osební dohodki so v prvih treh mesecih znašali 846,16 N din na zaposlenega mesečno, kar je 7,2 % nad planskim predvidevanjem. Kljub temu, da s produktivnostjo skupne proizvodnje tako povišanje ni usklajeno, obračun sloni na doslednem oblikovanju OD po pravilniku in planskih proporcij dosežene realizacije in dohodka. Pohvalimo pa se lahko le s tem, da obvladamo samo globale, nimamo pa še v celoti v rokah obračuna akontacij. Kljub dobro obdelanemu sistemu delitve osebnih dohodkov se nam predvsem prek cenikov del in tudi prek premij prelivajo osebni dohodki od produktivnejših na manj zaslužnejše sodelavce.

S kodeksi del smo uspeli urediti le eno sestavino cenikov, zelo pa je še ostala problematična druga kategorija — časi. Obratovodje bodo morali biti spodbudniki prilagojevanja izdelovalnih časov tehničnim normativom. To nam ni potrebno samo zaradi objektivnejše delitve, temveč je v tem pogoj povečevanja produktivnosti, skrajševanja delovnega tednika in doseganje drugih zahtev gospodarske reforme.

Premijski obračun je upravičeno kritiziran v dveh smereh:

— prvo, ker je vanj vključenih preveč tistih, ki nimajo vpliva na kriterije, po katerih so obračunani,

— drugo, ker ima postavljeno gornjo mejo tudi za tiste, ki največ prispevajo k poslovnim rezultatom.

Težko je na hitro izpopolnjevati premijski sistem. Potrebni so daljši čas in dobre analize, v kratkem času pa le moramo izvršiti redukcijo premijskih upravičencev in vpeljati nove kriterije, ki bodo zgornjo mejo pomaknili navzgor. V te bo treba vključiti gibanje zalog, zniževanje stanja dolžnikov, reklamacij ter povečevanje izvoza. Vpeljati bi kazalo tudi elastičnejši poseg predpostavljenih z možnostjo povišanja premij posebno požrtvovalnim iz sredstev znižanih premij tistih, ki svojih nalog v redu ne izvršujejo.

Široko je torej področje našega dela. Poslovni uspeh je odvisen predvsem od naših vodilnih delavcev. S tem pa nočem reči, da je področje našega dela izključno ozka strokovnost. Tudi mi smo sestavina delovne skupnosti, zato moramo biti tudi vidni v delu družbeno političnih organov in delavski samoupravi. Prav bi bilo, da bi sleherni od nas s svojim deležem poživeli tudi delo v družbeni dejavnosti, v športu ali kulturi zunaj tovarne.

Za nami je tudi že prva tretjina leta. Odpredna blaga v aprilu je bila nekoliko slabša od marčeve, zato bo vrednost enote le 1,48 N din. V štirih mesecih bo realizacija za 98.700 N din, kar je okrog 3 % nad predvidevanjem gospodarskega načrta, znatno pa zaostajamo za planom izvoza na konvertibilna področja. Konvertibilnih deviz smo realizirali 171.445 \$, kar je le 64 % plana. Tu nam preti največja nevarnost.

Velik uspeh prvih mesecev pa je v zmanjševanju števila obratnih nesreč; od 7,25 % lani smo padli na 5,55 %.

Današnji moj prispevek ni poudarjal uspešnih dosežkov prvih mesecev letošnjega leta, temveč je prikazal tiste rezultate, ki bi morali biti boljši. Prepričan sem, da boste vi to razumeli, zato dajem sledeče zaključke:

1. izvoz na konvertibilna področja je naša osnovna zadolžitev, pogoj oskrbovanja s surovinami, zato mora največ energije biti usmerjene v njegovo izvršitev;

2. osnutek programa in načrta skrajševanja delovnega časa zajema vse elemente gospodarnosti srednjeročnega načrta, zato mu je s svojimi prispevki dati posebno pozornost;

3. konkretizacija objektivno dosegljivih nalog ima veliko mobilizacijsko moč, zato je v maju izdelati akcijski program za letošnje leto, ki bo zajel vse elemente gospodarnosti in predvidel 310 milijonov N din realizacije;

4. izpopolnjevanje sistema delitve osebnih dohodkov mora biti permanentna naloga, takoj pa je pristopiti k uvajanju realnejših časov izdelave, k vključevanju novih del v sistem cenikov.

Izdelati je predlog zmanjšanja števila premijskih upravičencev in uvedbe novih meril stanja gospodarnosti.

Rok 15. maj 1966;

5. sistem teamskega dela, metoda, ki ni izvirna samo v samoupravi, temveč postaja vsakdanja praksa tudi v kapitalističnem svetu, ne izključuje osebne odgovornosti. Z ukrepanjem na nepopolno in površno izvrševanje prevzetih nalog je zato krepiti osebno odgovornost vodilnih delavcev;

6. izboljševanje gospodarnosti je osnovna naloga samoupravnih in družbeno političnih organov, zato moramo vodilni delavci v njih in z njimi aktivno sodelovati;

7. tovariški medsebojni odnosi so pogoj složnega dela, zato moramo v poslovni

V višini

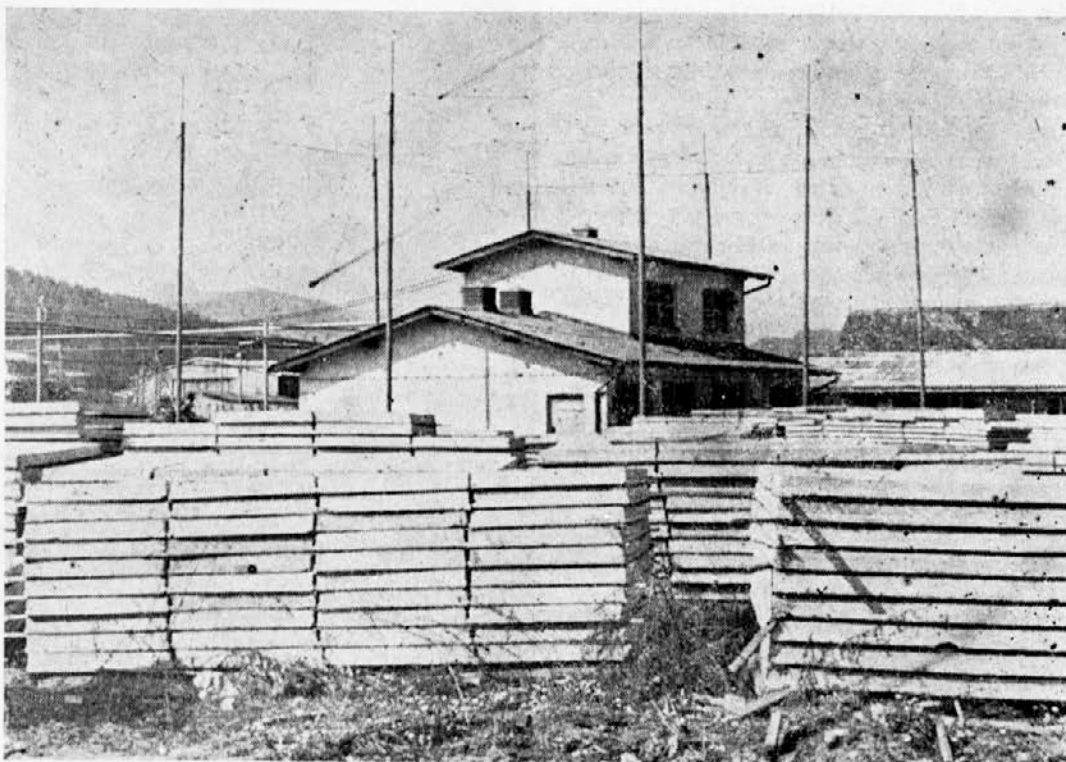
praksi takoj opustiti »gospoda«, za strokovno priznanje pa vpeljati nazive, ki nam jih je predpisal zakon;

8. detajlnejša obravnava in seznanjanje s konkretnimi nalogami je možna le po obratih, zato je meseca maja pod vodstvom šefov sklopov obratov in oddelkov treba organizirati konference vodilnega kadra sklopov.

Prepričan sem v vaše razumevanje, zato upravičeno pričakujem napredek.

NE SAMO KOVAČI

27. aprila je Večer objavil voščilo: »Za 1. maj voščilo kovači plemenitih jekel Ravne na Koroškem,« pri nas pa imamo poleg kovačev vsaj še topilce, livarje in valjarje.

Strelovodna mreža varuje naš acetilen

Izvolili smo nove člane organov samoupravljanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

154 ali 4,79 % zaradi tega, ker so bili na dan volitev na rednem letnem dopustu ali službenem potovanju, 91 ali 2,83 % pa se volitev ni udeležilo iz neopravičenih vzrokov. Volilni rezultati za železarno kot celoto pa ne dajejo dovolj objektivne slike o uspehih ali neuspehih, ki so jih na volitvah dosegle posamezne delovne enote. Zato zaradi pravilne informiranosti in ocene navajamo še rezultate volitev po delovnih enotah.

V delovni enoti jeklarne je bilo vpisanih v volilni imenik 728 delavcev. Volilo jih je 656 ali 90,11 %. Iz upravičenih vzrokov — zaradi bolezni, letnega dopusta ali službenega potovanja — ni volilo 44 delavcev ali 6,04 %, iz neopravičenih vzrokov pa je izostalo 28 delavcev ali 3,85 %.

V delovni enoti metalurško predelovalnih obratov je imelo volilno pravico 591 delavcev. Volilo jih je 503 ali 85,11 %. Zaradi bolezni, letnega dopusta in službenega potovanja je bilo odsotnih 53 delavcev ali 8,97 %, iz neopravičenih vzrokov pa je izostalo 35 delavcev ali 5,92 %.

V delovni enoti mehanskih obratov je bilo vpisanih v volilni imenik 709 delavcev. Volilo jih je 655 ali 92,83 %. Iz upravičenih vzrokov — bolezni, dopust, službeno potovanje — jih je izostalo 40 ali 5,65 %, neopravičeno pa 14 ali 1,97 %.

V delovni enoti vzdrževalno energetskih obratov je bilo vpisanih v volilni imenik 606 delavcev. Volilo jih je 553 ali 91,25 %. Zaradi bolezni, letnega dopusta ali službenega potovanja je bilo odsotnih 49 delavcev ali 8,08 %. Iz neopravičenih vzrokov so izostali 4 ali 0,67 %.

V delovni enoti OTKR in uprave je imelo volilno pravico 538 delavcev. Volilo je 471 delavcev ali 87,54 %. Zaradi bolezni, letnega dopusta in službene odsotnosti je izostalo 57 ali 10,60 %, iz neopravičenih vzrokov pa 10 ali 1,86 %.

V domu železarjev je imelo volilno pravico 49 delavcev. Volilo je 47 delavcev ali 95,92 %. Zaradi bolezni sta izostala 2 delavca ali 4,08 %. Neopravičenih izostankov v tej delovni enoti ni bilo.

Podatki kažejo, da udeležba ni bila za dovoljiva in da z doseženim rezultatom ne moremo biti zadovoljni. Najslabše sta se na volitvah izkazali delovni enoti metalurško predelovalnih obratov in uprava. V metalurško predelovalnih obratih na slab rezultat največ vpliva precejšnje število neopravičeno odsotnih, pri OTKR in upravi pa visok odstotek odsotnih zaradi službenih potovanj. Čeprav so ostale delovne enote po oceni volilne komisije dosegle zadovoljiv rezultat, moramo ugotoviti, da so bile priprave, predvsem pa razprave o važnosti in pomenu volitev, pomanjkljive.

Po ugotovljenih volilnih rezultatih in številu glasov, ki so jih predlagani kandidati dobili na posameznih voliščih, so za delavski svet podjetja in delavske svete delovnih enot bili izvoljeni:

za delavski svet podjetja

- a) v delovni enoti sklopa obratov jeklarne
1. Peter Ošlovnik	s 528 glasovi
2. Alojz Kobolt	s 500 glasovi

3. Franc Sedelšak	s 497 glasovi
4. Karel Polanc	s 487 glasovi
5. Jože Matitz	s 445 glasovi
6. Avgust Balant	s 441 glasovi
7. Franc Popič	s 408 glasovi
8. Franc Kvasnik	s 369 glasovi

b) v delovni enoti sklopa metalurško predelovalnih obratov

1. Mirko Pešl	s 312 glasovi
2. inž. Ivan Ažnoh	s 306 glasovi
3. Valentin Obretan	s 303 glasovi
4. Herman Dretnik	s 301 glasom
5. inž. Ferdo Vizjak	z 295 glasovi

c) v delovni enoti sklopa mehanskih obratov

1. Štefan Kokal	s 523 glasovi
2. Pavel Krivograd	s 490 glasovi
3. Jože Trokšar	s 451 glasovi
4. Franc Pudgar	s 446 glasovi
5. Franc Podmeninšek	s 385 glasovi
6. Ivan Strmčnik	s 383 glasovi
7. Ivan Erjavec	z 234 glasovi

d) v delovni enoti vzdrževalno energetskih obratov

1. Ivan Vušnik	s 469 glasovi
2. Anton Gašper	s 357 glasovi
3. Jože Cesnik	s 335 glasovi
4. Alojz Janežič	z 294 glasovi
5. Jože Dornik	z 273 glasovi

e) v delovni enoti OTKR in uprave

1. Anton Rutar	s 428 glasovi
2. Rudolf Hovnik	s 421 glasovi
3. Martin Grubelnik	s 419 glasovi
4. Franc Golob	s 404 glasovi

za delavske svete delovnih enot

a) v delovni enoti sklopa obratov jeklarne

1. Beno Fink	s 566 glasovi
2. Jože Buhvald	s 553 glasovi
3. Silvo Turk	s 553 glasovi

4. Jože Prednik	s 545 glasovi
5. Milan Pogorevčnik	s 544 glasovi
6. Jože Kolmančič	s 538 glasovi
7. Karel Rak	s 532 glasovi
8. Rafael Ikovic	s 528 glasovi
9. Alojz Korber	s 527 glasovi
10. Vlado Perič	s 526 glasovi
11. Jože Skledar	s 524 glasovi
12. Tomislav Škegro	s 511 glasovi
13. Adolf Hanuš	s 459 glasovi
14. Jože Črešnik	s 353 glasovi
15. inž. Miran Pipan	z 275 glasovi

b) v delovni enoti sklopa metalurško predelovalnih obratov

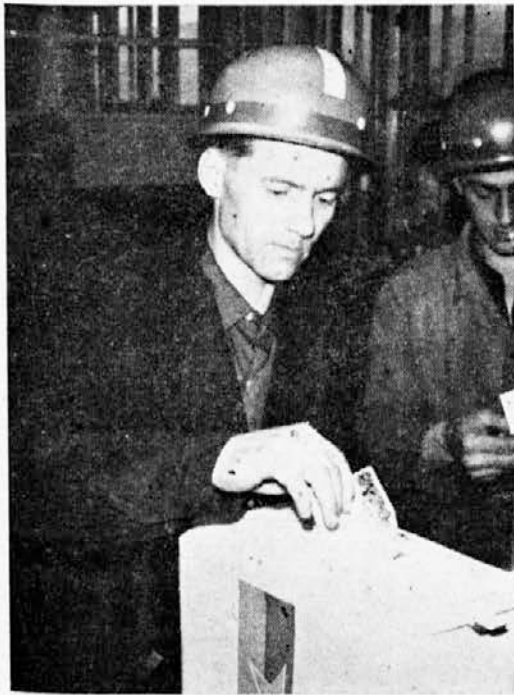
1. Adolf Flis	s 388 glasovi
2. Jakob Kamnik	s 315 glasovi
3. Alojz Lesnik	s 310 glasovi
4. Anton Šipek	s 308 glasovi
5. Janez Cvelbar	s 304 glasovi
6. Vinko Strmčnik	z 288 glasovi
7. Viktor Juvan	z 285 glasovi
8. Rajko Novak	z 283 glasovi
9. Jurij Glavica	z 280 glasovi
10. Kristijan Krebs	z 280 glasovi
11. Franc Rotovnik	z 267 glasovi
12. Vili Naveršnik	z 263 glasovi
13. Viljem Irman	z 262 glasovi

c) v delovni enoti sklopa mehanskih obratov

1. Franc Grabner	s 528 glasovi
2. Jože Jurač	s 523 glasovi
3. Franc Mezner	s 523 glasovi
4. Leopold Mori	s 523 glasovi
5. Ivan Gostenčnik IV.	s 520 glasovi
6. Ivan Pungartnik	s 520 glasovi
7. Franc Haramija	s 514 glasovi
8. Tomislav Tasič	s 513 glasovi
9. Franc Krautberger I.	s 506 glasovi
10. Stanko Strmčnik	s 501 glasom
11. Edo Pogorevc	s 471 glasovi
12. Franc Jeseničnik	s 416 glasovi
13. Franc Mikl	s 392 glasovi
14. Maks Krajnc	s 352 glasovi
15. Ignac Plevnik	s 341 glasovi

Na vseh voliščih je bila že zgodaj zjutraj gneča

Premišljeno, kakor je treba

Dijaki so delali pri nas

Tudi letos so v okviru proizvodnega dela delali pri nas dijaki ravenske gimnazije. 32 se jih je razdelilo takole:

v mehanični delavnici 14, v elektromontu 5, v prometu 4, v kemijskem laboratoriju 4 in v metalurškem laboratoriju 4. Zaposleni so bili od 4. do 16. aprila, na koncu pa je vsak od njih sestavil tudi seminarsko nalogo o svojem delu.

Na splošno je ideja o takem delu dobra, sodelovanje med gimnazijo in železarno pa, ki traja že nekaj let, pohvalno. Vendar se zdi, da je lepa zamisel rahlo zašla v šablono, namesto da bi jo vsako leto izpopolnjevali.

Res človeku koristi vse, kar ve, toda kakšen smisel ima npr., če bodoči slavist raz-

z matematičnimi metodami mnogokaj dalo rešiti.

Razvoj elektronskih računskih strojev je odprl neslutene možnosti za hitro in precizno reševanje zapletenih tehničnih in ekonomskih proračunov, za planiranje proizvodnje, optimizacije proizvodnih procesov, uporabo opreme in reševanje vrste drugih problemov.

Ker visoke cene elektronskih računskih strojev ne dopuščajo, da bi vsako podjetje imelo svoj računski stroj, je sodelovanje železarne Ravne z omenjenimi centri toliko bolj zanimivo in ekonomsko upravičeno.

V Zenici imajo stroj, ki spada v razred srednjih računalnikov. Če pogledamo njegovo kapaciteto, vidimo, da v eni uri lahko naredi:

4.140.000 operacij seštevanja,
4.140.000 operacij odštevanja,
792.000 operacij množenja in
396.000 operacij deljenja.

To so povprečne brzine aritmetičnih operacij.

Zaradi izrednih brzin elektronskih strojev ti v posameznih podjetjih še dolgo ne bodo povsem izkoriščeni ter bodo raznim podjetjem na razpolago.

Torej stopamo na pot napredka!

F. B.

d) v delovni enoti vzdrževalno energetskih obratov

1. Anton Ažnik	s 427 glasovi
2. Franc Juvan	s 412 glasovi
3. Ivan Močnik	s 401 glasovi
4. Adolf Žnidaršič	s 375 glasovi
5. Karel Dobovičnik	s 370 glasovi
6. Franc Konečnik	s 368 glasovi
7. Vili Frajzman	s 359 glasovi
8. Ivan Mlakar	s 353 glasovi
9. Ivan Libnik	s 339 glasovi
10. Ivan Golob	s 332 glasovi
11. Franc Forjan	s 330 glasovi
12. Alojz Slatinšek	z 245 glasovi

e) v delovni enoti OTRK in uprave

1. Anton Maklin	s 397 glasovi
2. Ivica Riegel	s 368 glasovi
3. Jože Mozgan	s 366 glasovi
4. Ivica Hrastnik	s 362 glasovi
5. Stanko Kotnik	s 356 glasovi
6. Rajko Jelenko	s 341 glasovi
7. Avgust Erjavec	s 324 glasovi
8. Bernard Ukmar	s 314 glasovi
9. Gusta Dokl	s 312 glasovi
10. Anton Potočnik	s 304 glasovi
11. Jože Resnik	s 302 glasovi

f) v delovni enoti doma železarjev

1. Zofija Škalič	s 44 glasovi
2. Antonija Krivograd	s 40 glasovi
3. Danica Brodnik	z 38 glasovi
4. Štefka Hrastnik	z 38 glasovi
5. Katarina Logar	s 36 glasovi

MANJ ZANIMANJA ZA PORTOROŽ

Na sindikatu smo izvedeli, da je za naš počitniški dom v Portorožu letos nekoliko manj prijav kot lani — doslej vsega 110 družin in 30 posameznikov. Tako bo v domu skozi vso sezono še nekaj prostora za posameznike, ki jih bo zamikalo slovensko morje, sicer pa je prostora še do 4. julija in od 23. avgusta naprej.

Marija Čivnik je delala v metalografskem laboratoriju

iskuje kemijsko sestavo jekla? Zakaj ne bi opravil proizvodnega dela raje v študijski knjižnici, kjer bi lahko neprimerno več pridobil za svoj bodoči študij.

Na takšne stvari bi kazalo prihodnje leto pomisliti.

or

Programiranje

Naša železarna bo od firme IBM, ki izdeluje najmodernejše računske stroje, nabavila 1 luknjač za kartice in 1 verificirko.

Ta dva stroja nam bosta omogočila, da bomo uporabili elektronske računalnike pri tistih podjetjih, ki jih že imajo. Računalniki so sedaj v Mariboru, Celju, Ljubljani in Zenici in na teh strojih bi pri nas pripravljene podatke izpeljali do končnih izračunov.

Že pred nekaj leti smo v Koroškem fužinarju pisali o važnosti in perspektivi programiranja. Sedaj nas razvoj tehnike sili k napredku tudi v tej smeri in programiranje postaja s tem pri nas stvarnost.

Od naših sodelavcev se s tem problemom največ ukvarja inž. Jože Rodič. Kogar zanima, si pri njem lahko ogleda že prve zelo zanimive izračune, ki se nanašajo na raziskave brzoreznega jekla.

Seveda pa ne smemo misliti, da bomo naenkrat vse rešili. S sistematičnim delom in sodelovanjem pri nakazovanju problemov se bo

4114 Gerhard Stade, Technologie des Schleifens 1962.

4115 Colloque de Portorož 1958.

4117 Milivoje R. Sekulić, Uticaj osnovnih parametara hladnog valjanja lima na izbor sistema za avtomatsko regulisanje debljine 1965.

4118 Priručnik za elektroniku 1965.

4123 Copper for Busbars 1965.

4128 Reginald Bashforth, The Manufacture of Iron and Steel 1., 2., 3. in 4. 1960—1963.

4129 Metallurgical developments in high — alloy steels 1964.

3587/44 A. Osojnik, T. Lavrič, Določevanje aluminijevega nitrída in analiza aluminijevih oziroma dušikovih spojin v jeklih železarne Ravne 1965.

4130 Leksikon vanjske trgovine 1965.

4131 Karel Eckschlager, Fehler bei chemischen Analysen 1965.

4132 Proizvodstvo bimetallov 1965.

4134 Stručno obrazovanje kadrova u privredi 1963.

4135 Bartašev L. V., Osnove izbora optimalnih varijanata tehnoloških procesa 1965.

3587/45 Šimnic M., Študij metod čiščenja oz. odstranjevanja in uničenja fenolov iz fenolnih odpadkov 1965.

4136 Vezjak Danilo, Tehnika zunanje trgovine II. 1960.

4137 Unapređenje termičke obrade alata. Zbornik referata 1965.

4138 Racionalno projektiranje tehnološkog rasporeda strojeva i uređaja 1964.

4139 Application reports manual 1965.

4133 Šrajber D. S., Ultrazvukovaja defektoskopija 1965.

4140 Werner Wurst, Foto-Exkursionen mit der Exa 1958.

4142 McLean D., Mechanical Properties of Metals 1962.

SREČA — če te povozi rešilni avto.

Ali storite vse, da bi nezgodo preprečili?

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Na sejah meseca aprila je upravni odbor razen materiala in priprav za zasedanje delavskega sveta razpravljajal še o realizaciji sklepa za osamosvojitve doma železarjev in o razdelitvi sredstev, ki smo jih letos namenili v obliki dolgoročnega kredita članom delovne skupnosti, ki grade lastna stanovanja.

Ob obravnavi predloga za osamosvojitve doma železarjev se je upravni odbor seznanil z njihovim izračunom poslovnih stroškov in s predvidevanji, koliko sredstev bi za normalno poslovanje, če se osamosvojijo, potrebovali. Predlog je bil izdelan na predpostavki, da se dom železarjev osamosvoji, ustanovitelske pravice pa prevzame naša železarna. Poleg brezplačnega prenosa osnovnih sredstev na dom železarjev bi naša železarna v določenem odstotku lahko krila del stroškov, ki odpadejo na obrat družbene prehrane v zvezi s pripravo toplih obrokov, poslovanje bifejev v železarni in prehrano naših samskih sodelavcev v domu železarjev. Poleg teh stroškov bo železarna morala plačati tudi najemnino za prostore v domu železarjev, ki jih uporabljamo za sestanke in zasedanja naših samoupravnih organov. Na taki osnovi bi osamosvojitve doma železarjev bila možna, bomo pa odnose med njimi in našo železarno morali urediti s posebno pogodbo. Upravni odbor se je s takimi zasnovami osamosvojitve doma železarjev strinjal, zato je bilo sklenjeno, da je predlog na prvem naslednjem zasedanju posredovati v potrditev delavskemu svetu podjetja.

Skupno s predlogom o osamosvojitvi pa je upravni odbor razpravljajal še o odpovedi delovnega razmerja, ki ga je podal dosedanji upravnik doma železarjev Jože Ščap. Glede na službena leta ima sicer 3-mesečni odpovedni rok, vendar prosi, da se ga opravljanja delovnih dolžnosti upravnika doma železarjev razreši takoj po izvršeni primopredaji, osebni dohodki

pa naj se mu izplačajo za ves čas trajanja odpovednega roka. Upravni odbor je upošteval njegovo željo, zato je odločil:

— odpoved delovnega razmerja, ki jo je s 1. aprilom 1966 podal tov. Jože Ščap, se vzame na znanje in se odpovedi ugodi;

— tov. Jožeta Ščapa se razreši opravljanja dosedanjih dolžnosti upravnika doma železarjev takoj po izvršeni primopredaji, osebni dohodki pa se mu izplačajo do vključno 30. junija 1966, kolikor znaša njegov odpovedni rok;

— za v. d. upravnika doma železarjev se postavi dosedanji vodja kuhinje Mihael Škufca. Primopredajo poslov med dosedanjim upravnikom in novim v. d. je opraviti najpozneje do 30. aprila 1966.

Ob razdelitvi sredstev po zaključnem računu iz lanskega leta je delavski svet podjetja oddvojil 60 milijonov din, ki naj bi se v obliki dolgoročnega kredita razdelili članom delovne skupnosti, ki grade lastna stanovanja. Kredit naj se letos ne bi dodelil samo članom obeh stanovanjskih zadrug na Ravnah, ampak naj bi se razširil tudi na ostale člane delovne skupnosti, ki imajo svoja stanovanja zgrajena že do III. faze. Z namenom, da bi bila razpoložljiva sredstva kar najbolj pravilno razdeljena, je upravni odbor imenoval posebno komisijo, ki si je ogledala gradbišča posameznih prosilcev. Po izvršenem pregledu je komisija posredovala upravnemu odboru predlog za razdelitev razpoložljivih sredstev. Komisija je pri izdelavi predloga upoštevala predvsem, koliko so posamezni prosilci doslej že dobili kredita in koliko sredstev bi po njihovi oceni še potrebovali za dograditev stanovanj. Za dolgoročni kredit za gradnjo lastnega stanovanja so zaprosili 103 člani delovne skupnosti. Sedem prošelj je pri obravnavi bilo izločenih, ker prosilci gradijo zunaj gradbenega okoliša, ki je bil določen v razpisu, medtem ko je vse ostale prošnje komisija pri razdelitvi sredstev upoštevala in predlaga-

la za posameznika višino kredita v okviru vsote, ki je bila na razpolago. Po predlogu komisije, ki ga je upravni odbor potrdil, bo članom stanovanjske zadruge Preški vrh letos dodeljen dolgoročni kredit v višini 12,350.000 din, članom stanovanjske zadruge Navrški vrh pa 15 milijonov din, ostalim članom delovne skupnosti, ki niso včlanjeni v stanovanjske zadruge pa 32,650.000 S din.

Za zasedanje delavskega sveta, na katerem je po opravljenih dopolnilnih volitvah izvoliti novi upravni odbor in ostale pomožne organe delavskega sveta podjetja, je bilo dogovorjeno, da naj bo v petek, 6. maja 1966. Razen izvolitve upravnega odbora in ostalih pomožnih organov je delavskemu svetu predložiti še predlog za osamosvojitve doma železarjev in ostale zadeve, o katerih mora razpravljati in odločati ta organ.

Za predlog programa in načrta prehoda na skrajšan delovni čas, ki je za našo železarno že pripravljen in ki ga mora končno potrditi delavski svet podjetja, je bil upravni odbor ob razpravi mnenja, da ga je najprej posredovati v razpravo delovni skupnosti. Taka odločitev je bila sprejeta iz razloga, ker moramo program prehoda na skrajšani delovni tednik v železarni sprejeti po postopku, ki je določen tudi za ostale samoupravne akte.

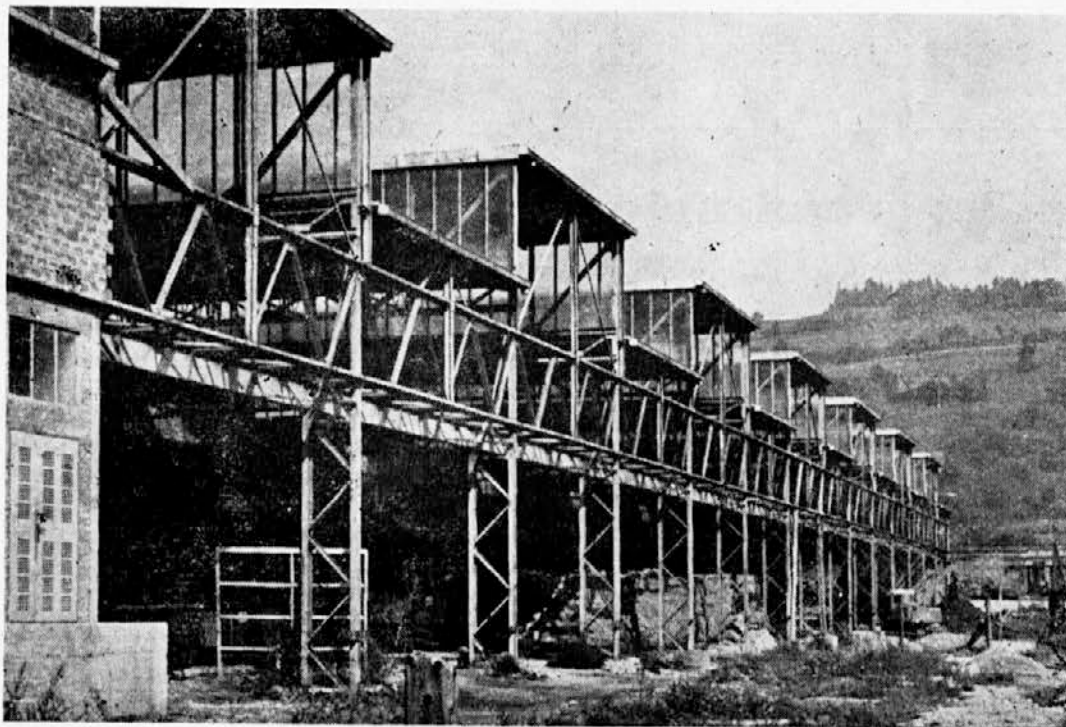
Z ostalih področij poslovanja ter prošelj in vlog je upravni odbor sprejel več odločitev:

— Komercialni sektor je naslovil na upravni odbor vlogo, da bi se našim delavcem, ki bodo sodelovali kot predstavniki naše železarne na zagrebškem sejmu rudarstva, povišal znesek dnevnic, določen v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Predlog je bil utemeljen s tem, da so stroški, predvsem za čas raznih sejmov, v mestih precej visoki in višina sedanjih dnevnic ne krije vsakodnevnih stroškov nočnin in prehrane. Prevladalo je mnenje, da je predlog utemeljen, zato je bilo v smislu 7 odst. 47. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov železarne Ravne odobreno:

— da se našim delavcem, ki bodo kot predstavniki naše železarne sodelovali na sejmu rudarstva v Zagrebu, višina sedanjih dnevnic povišana za nočnino, poveča za 1500 S din na dan;

— da se našim delavcem, ki bodo službeno potovali na sejem rudarstva v Zagreb in ne bodo nočili, obračunajo dnevniče po skupini, ki posameznikom pripadajo brez odbitka 20 %.

Ker pa so se stroški gostinskih uslug, predvsem nočitev, občutno povečali, je bil upravni odbor mnenja, da bi kazalo povišati tako naše kakor tudi inozemske dnevniče. Dnevniče nad predpisano višino po novih predpisih ne bremenijo več sklada osebnih dohodkov, ampak poslovne stroške. Zato bi bilo izdelati pravilnik o službenih potovanjih in dnevnicah in iz sedanjega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov črtati besedilo, ki se nanaša na dnevniče in službena potovanja. Za izdelavo predloga pravilnika se zadolži vodstvo splošnega sektorja. Predlog naj upošteva:

Takšna bo lahka mehanska obdelovalnica

Jutro

— da se dnevnicke za našo državo za delovna mesta, ki sedaj spadajo v I. skupino, povečajo od 4500 S din na 5000 S din, dnevnicke II. skupine pa od 4000 S din na 4500 S din;

— dnevnicke v tej višini naj se delavcem, če nočijo, povečajo za 30 %. Delavcem, ki ne nočijo in traja službeno potovanje več kot 12 ur, pa naj pripadajo dnevnicke v celotnem znesku brez odbitka 20 %;

— dnevnicke za službena potovanja v inozemstvo naj se uskladijo s predpisom o višini dnevnic za službena potovanja v tujino, ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 24/65 z dopolnitvijo, da delavcu pripada dnevnicke v polnem znesku samo, če noči, v nasprotnem primeru pa se mu zmanjša za 20 %.

— Prošnja ŠD Fužinar, da bi jim železarna iz sredstev, ki smo jih namenili za družbeno dejavnost, nakazala del akontacije, je bila odklonjena, ker smo sredstva, namenjena za družbeno dejavnost, že nakazali krajevni skupnosti Ravne na Koroškem.

— Štefanu Žaliku se je odobrilo izplačilo neizkoriščenega dopusta iz lanskega leta. Po obvestilu vodstva topilnice pripadajoči letni dopust pred tem, da je utrpel obratno nezgodo, zaradi potrebe obrata ni mogel izkoristiti, kasneje pa mu to zaradi bolezni ni bilo možno.

— Na predlog vodstva OTKR in mnenja tehniškega sektorja se je tov. Albinu Kakerju od 15. marca 1966 dalje odobrilo mesečno izplačilo največ po 30 nadur, ker je moral poleg svojih delovnih zadolžitvev prevzeti še delo prevzemnega referenta.

— Na predlog vodstva OTKR se je Dušanu Arsenoviću, ki je prevzel delovne zadolžitve v. d. vodje kontrole TPO od 1. aprila 1966 dalje odobrilo deljen delovni čas.

— TO sindikata se je nakazala enkratna dotacija v znesku 720 N din, kolikor znaša odškodnina za zmanjšano delovno sposobnost v železarni zaposlenega Stanka Vrčkovnika, ki je lani utrpel obratno nezgodo in mu odškodnina doslej še ni bila

izplačana, zavarovalnica v Mariboru pa mu te še ne prizna, ker velja kolektivno nezgodno zavarovanje za člane naše delovne skupnosti šele od 1. februarja 1966 dalje.

— Na prošnjo SK Fužinar je upravni odbor odobril, da naša železarna prevzame pokroviteljstvo nad tradicionalnim koroškim veleslalomom na Uršlji gori. Za kritje stroškov organizacije in izvedbe tekmovanja bo železarna kot pokrovitelj prispevala enkratno dotacijo v znesku 100.000 S dinarjev.

— Za našega predstavnika v svetu zdravstvenega doma Ravne na Koroškem je bil določen Maksimiljan Praznik.

— Prošnja Štefanije Ernoič, da bi naša železarna odplačala kratkoročni kredit, ki ga je njen pokojni mož najel pri KB v Slov. Gradcu, je bila odklonjena, ker plačilo kreditov, ki jih zaposleni najamejo, železarna ne more prevzeti.

— Na predlog TO sindikata je upravni odbor odobril, da se letos na brezplačno letovanje v Portorož lahko pošlje 130 članov delovne skupnosti po predlogih, ki jih bodo pripravili obrati. Člani delovne skupnosti, ki bodo brezplačno letovali v Portorožu, morajo letoovati v predsezoni in po njej.

— Na prošnjo stanovanjske zadrage Preški vrh je bilo odobreno, da lahko naša nabavna služba za njihove člane na njihov račun nabavi potrebno količino pocinkanih cevi in salonita, ki ga bodo potrebovali za gradnjo lastnih stanovanj.

— Razrednim skupnostim 8. razreda osnovne šole Ivana Ditingerja in Prežihovega Voranca se za zaključno šolsko ekskurzijo dodeli enkratna dotacija v znesku 20.000 S dinarjev za razred ali skupno 80.000 S dinarjev.

— Na prošnjo Zveze združenj borcev NOV občine Ravne na Koroškem se odobri, da se na stroške železarne kot priloga Informativnega fužinarja natisnejo sklepi in naloge članov ZB NOV občine Ravne na Koroškem.

— Potrdijo se dopolnitve cenikov del za oddelek za kontinuirani popis zalog ter materialno in stroškovno knjigovodstvo in pravilnik za normiranje konstrukterskih del v konstrukcijskem biroju železarne.

Službena potovanja v inozemstvo

Na predlog komercialnega sektorja se je odobrilo:

— 3-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo Branku Špragarju in Jožetu Matitzu,

— 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo inž. Andru Bertapelli, Branku Špragarju in Marjanu Blažiču,

— 3-dnevno službeno potovanje v Avstrijo inž. Andru Bertapelli.

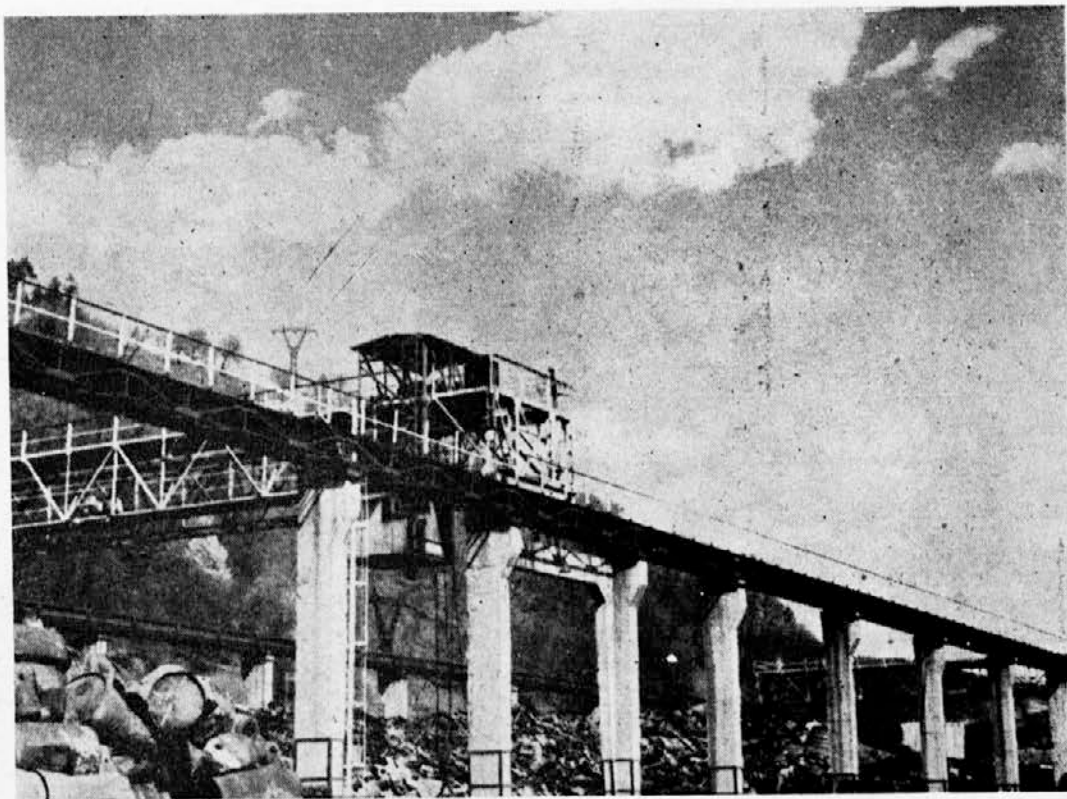
Na predlog tehniškega sektorja je bilo odobreno:

— inž. Mitji Šipku 5-dnevno službeno potovanje v Francijo in 5-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo.

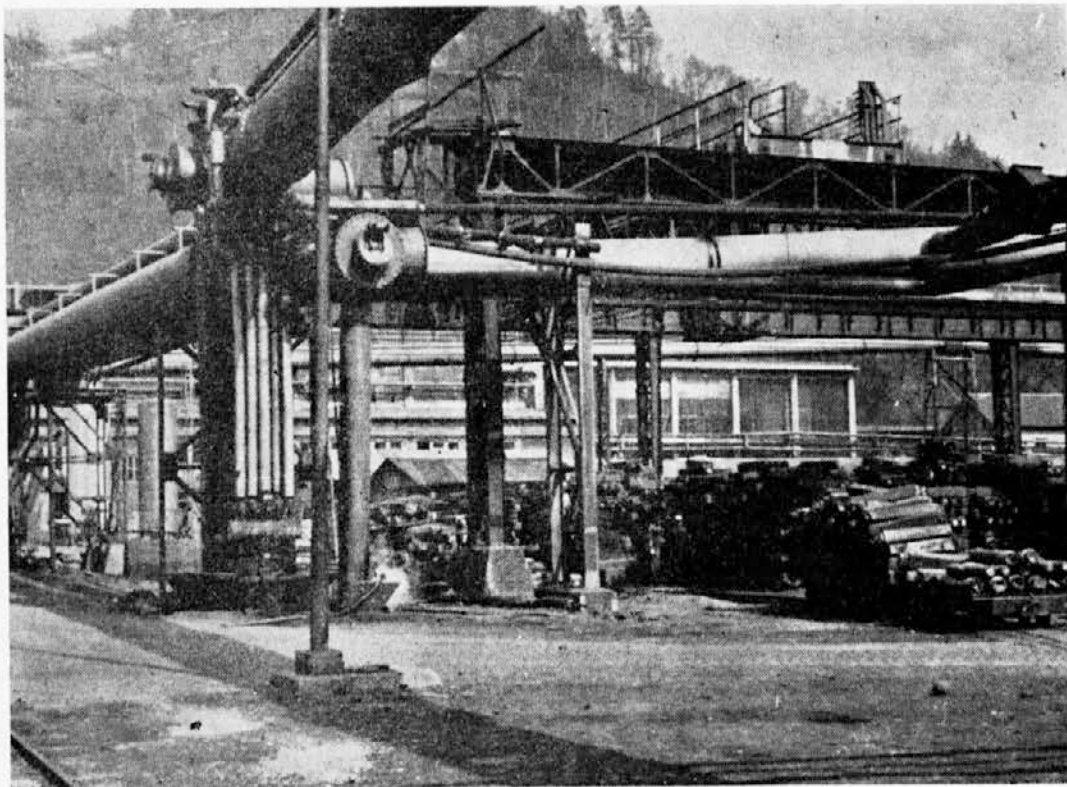
— Direktorju Gregorju Klančniku je bilo odobreno 10-dnevno službeno potovanje na Švedsko, kjer bo pri tvrdki Nickels & Todsén urejeval vprašanje naše reklamacije za dosedaj nabavljeno opremo nove valjarne.

Strokovno izobraževanje

Upravni odbor se je seznanil s predlogi komisije za kadre in izobraževanje, ki se nanašajo na strokovno usposabljanje delavcev, zaposlenih v energetskem oddelku. Upravni odbor je ob informaciji, da del strojnikov plinskih generatorjev kisikarne in kotlarne nima osnovnega poklica in zato po predpisih inšpekcije parnih kotlov ne bi smeli nadalje opravljati tega dela, sklenil, da je k dopolnilnemu izobraževanju teh delavcev pristopiti. Ker pa vsi nimajo predpisane osnovnošolske izobrazbe in ker se k poklicnemu šolanju za pridobitev naziva kvalificiranega delavca koviarske stroke ne more pristopiti, je bilo odobreno:

V črnem in belem je še rafuda zanimiva

Brez energije ni jekla

— Da je za prizadete delavce najprej organizirati obvezno dopolnilno šolanje na osemletki. Ker se je za osnovnošolsko izobraževanje prijavilo 74 delavcev, med katerimi je tudi precejšnje število takih, ki jim za dela, ki jih opravljajo, ni potrebna dodatna izobrazba na dveletni poklicni šoli kovinarske stroke, ki jo bo organiziral izobraževalni center, je upravni odbor potrdil predlog komisije, da naša železarna krije celotne stroške osnovnošolskega izobraževanja vključno s skripti samo za tiste delavce, za katere je glede na delo, ki ga opravljajo, potrebno nadaljnje poklicno dveletno izobraževanje. Za vse ostale delavce, ki bodo obiskovali poklicno šolo, železarna krije samo stroške šolanja brez skript in ostalih učnih pripomočkov.

— Za izvedbo in organizacijo dopolnilnega šolanja na osemletki je zadolžen kadrovski oddelek, za nadaljevanje dveletne poklicne šole pa razen kadrovskega oddelka še izobraževalni center in vodstva prizadetih obratov.

— Seminar o varnosti pri delu za elektricarje naj se organizira v okviru Društva inženirjev in tehnikov. Stroški seminarja bremenijo našo železarno.

— Potrdi se predlog komisije, da morajo kandidati, ki se bodo letos vpisali na TSS — oddelek za odrasle na Ravnah, imeti končano poklicno šolo kovinarske, metalurške, elektro ali kmetijske stroke in najmanj dve leti prakse na dosedanjih delovnih mestih v železarni.

— Za delavke, zaposlene na delovnih mestih knjigovodij, daktilografov, evidenčarjev in administratorik, ki niso končale administrativne šole, ki je bila organizirana v okviru železarne, je organizirati dopolnilno šolanje iz predmetov, ki so potrebni za uspešnejše opravljanje dela na delovnih mestih, ki jih zasedajo.

— Za delavke, ki so končale administrativno šolo in so zaposlene na administrativnih delovnih mestih, je izvršiti preizkus

njihovega znanja in usposobljenosti iz slovenščine, stenografije in strojepisja.

Razprava o izobraževanju pa je ugotovila, da postaja vprašanje dopolnilnega izobraževanja delavcev na delovnih mestih v železarni vse bolj pereče, zato bo temu v bodoče treba posvetiti več pozornosti. Da bi se k temu lahko pristopilo, je potrebno zbrati podatke in pripraviti problematiko, na podlagi katere bi se izoblikovali predlogi in način pristopa k intenzivnejšemu priučevanju delavcev za delovna mesta.

Upravni odbor je poleg tega na svojih sejah razpravljal še o pritožbah v zvezi z razdelitvijo stanovanj, oceno delovnih mest, o prošnjah za odkup raznega odpadnega materiala in odobril uporabo izredno plačanih dopustov. Pritožbe in vloge s teh področij so po sklepu upravnega odbora bile v končno rešitev oddane za to pri-

stojnim organom ali strokovnim službam. prosilci pa so bili o odločitvah upravnega odbora osebno pisмено obveščeni.

-et

DVE KULTURNI PRIREDITVI

V začetku aprila — 2. aprila — je Slovensko prosvetno društvo »Edinost« iz Pliberka vrnilo obisk Kulturno prosvetnemu društvu »Prežihov Voranc«. Moški pevski zbor iz zamejske Koroške je pod vodstvom dirigenta Valentina Hartmana priredil koncert narodnih in umetnih pesmi v Titovem domu na Ravnah.

Da bi morali še pogosteje peti, je bila misel ob tem topljem večeru.

V dobi internacionalizma in odmiranja klasičnih tipov držav, v dobi, ko nekateri tako prehitujejo čas, da jim narodna zavest pomeni že skoraj lokalni patriotizem, smo še enkrat močno občutili staro resnico, da je nas Slovence prav ta zavednost reševala v zgodovini in prav naša otožna in šegava narodna pesem jo je prenašala iz roda v rod.

Misel, da bi moralo biti takšnih srečanj več in da bi morali poiskati vse mogoče oblike, se je uresničila že 14 dni pozneje, ko je naš slikar — amater FRANC BOŠTJAN prvič razstavljal onstran meje — v Pliberku. Gotovo je prav, da nismo šli strašit tja s kakšno supermoderno ustvarjalnostjo, ampak smo predstavili prav Boštjanovo realistično domačijstvo.

Zato tudi ugodni odmev ni izostal in želimo, da bi tako nadaljevali.

k. o.

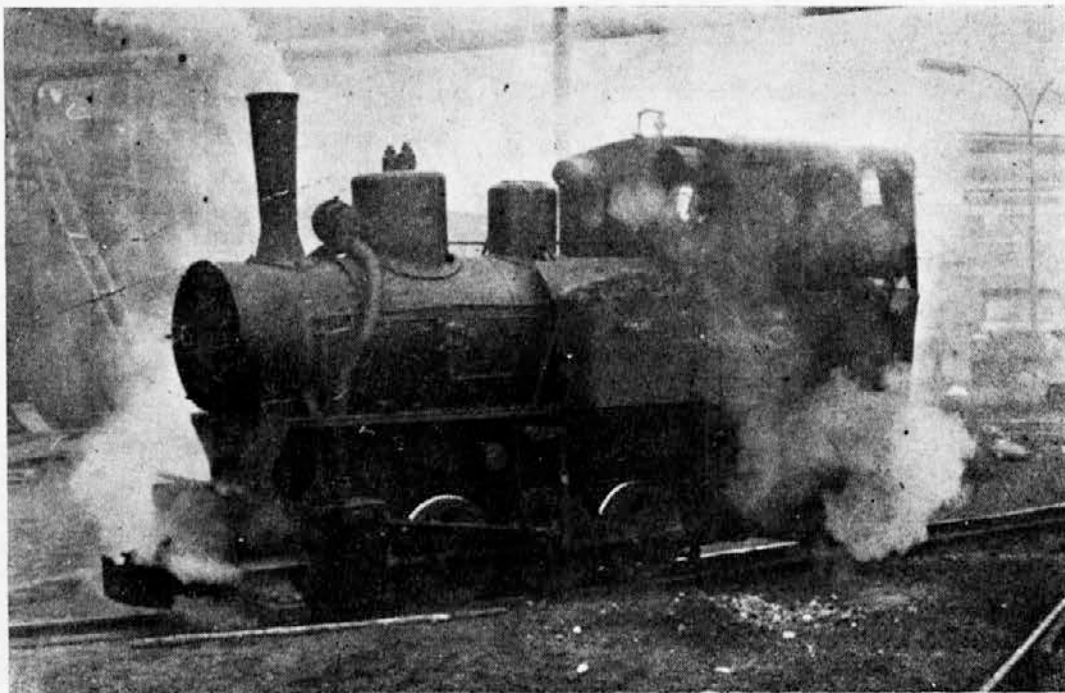
Zdravilo in pol

— No, vam je zdravilo pomagalo?

— Čudovito sredstvo, gospod doktor! Užil sem ga tri žlice — kašelj je zginil, nadrgnil sem si z njim koleno — o revmatizmu niti duha več, ostanek sem dal ženi, ki je osnažila z njim jedilni pribor in kuhinjsko posodo, pa se vse sveti ko sonce!

Samo, da bo zrak čist

Moškemu, ki je dehtel po alkoholu in se je poslovil od ženske družbe z besedami: »Grem, a v duhu ostanem z vami,« so ženske odgovorile: »Ostani rajši ti, duh pa naj odide.«

Pred kretnico

ZZB NOV občine Ravne pred novimi nalogami

Misli in sklepi z letne skupščine

Po sprejetih sklepih na kongresu Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije v Sarajevu, ki je sprejel bistvene spremembe v delovanju in organizacijskem sistemu borčevskih organizacij, je bila v zvezi s statutom ZZB NOV Jugoslavije in za izvrševanje sklepov kongresa, sklicana skupščina vseh treh borčevskih organizacij (Zveze borcev NOV, Zveze vojaških vojnih invalidov in Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev) občine Ravne na Koroškem.

Na skupščino je bilo vabljenih 84 delegatov iz krajevnih odborov Zveze borcev, 17 delegatov Zveze vojaških vojnih invalidov in 31 delegatov Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev, ki so bili izvoljeni kot zastopniki krajevnih odborov posameznih zvez v Koprivni, Podpeci, Črni, Žerjavu, Mežici, Jamnici, Lešah, Prevaljah, Kotljah in na Ravnah.

V krajevnih organizacijah je na občnih zborih sodelovalo le 1.125 članov oz. 45 odst. vsega članstva. Ko se je odbor na prvi seji sestel, je ugotovil, da je med članstvom velika pasivnost, kar kaže, da je potrebno vse seznaniti s problematiko na društvenem, političnem in ekonomskem področju. Prišlo je do zaključka, da je treba vse člane seznaniti z organizacijsko strukturo, s sklepi, problematiko in z delom v tekočem letu.

V našem listu TV-15 je načelno objavljena problematika našega članstva. Vendar na list niso vsi člani naročeni in še naročniki ga ne preberejo vsi, zato smo se odločili, da vse člane seznanimo z našimi problemi in težavami, z organizacijsko obliko in s programom dela organizacije za tekoče leto.

Do tega leta so delovala tri predsedstva, ker je vsaka organizacija delala zase — Zveza borcev, Zveza vojaških vojnih invalidov in Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev.

V tem letu so se združile vse tri organizacije v eno skupno organizacijo pod naslovom Zveza združenj borcev narodno osvobodilne vojske občine Ravne na Koroškem.

Skupno poročilo o vsem delu je na konferenci podal **Pavel Grubelnik-Pajo**, ki se je v svojem govoru dotaknil vseh obstoječih problemov in ga objavljamo v izvlečku.

Člani Zveze združenj borcev se zavedamo, da smo med prvimi dolžni, da se nesebično borimo za izvajanje vseh dosedanjih kakor tudi bodočih mer in ukrepov gospodarske reforme ter tako prispevamo tudi sedaj svoj delež za naš hitrejši vsestranski razvoj.

Smernice, podane v resoluciji V. kongresa ZKS, se nanašajo na še hitrejši družbeno ekonomski razvoj, razvoj družbenega samoupravljanja in neposredne demokracije ter socialističnih družbeno ekonomskih odnosov.

V resoluciji je glede borcev NOB podano naslednje: »Komunisti skrbno negujemo in uveljavljamo moralno politične vrednote in spoznanja. Sestavni del takega delovanja komunistov je visoko vrednotenje pomena, ki ga imajo revolucionarne izkušnje njenih starejših kadrov in borcev NOB za našo današnjo družbo. To vrednotenje se mora izraziti tudi v nenehni skrbi za njihov materialni položaj.«

Drug zelo važen dogodek je bila gospodarska reforma, ki je globokega pomena za nadaljnji hitrejši razvoj našega gospodarstva in obenem tudi samoupravljanja zaradi novega količinskega razmerja v delitvenih odnosih, s katerim je povečan delež dohodka, ki v delitvi pripada delovnim organizacijam.

Tovariš Pajo je poročal tudi o delu komisij in odbora.

V preteklem letu smo sodelovali med drugim tudi na pohodu »kurirčeve pošte«, na pohodu 5-članske ekipe »Po poteh partizanske Ljubljane«, na srečanju kurirjev reletne postaje TV-15 na Dolenjskem, 11 članov je obiskalo taborišče Dachau, 12 članov bivših borcev pa se je udeležilo proslave prekomorskih brigad v Ilirski Bistrici.

Od komisij pri občinskem predsedstvu je bila posebno aktivna komisija za priznanje po-

sebne dobe pod predsedstvom Petra Tomazina, ki ji je predsedstvo izreklo pohvalo za njeno nesebično in požrtvovalno delo.

Ta komisija je na svojih 20 sejah obravnavala 331 vlog. Pozitivno je bilo rešenih 251, in sicer — 213 v dvojnem, a 38 v dejanskem trajanju, 80 vlog je bilo zavrženih zaradi pomanjkanja dokazov o aktivnem in organiziranem delu oziroma zaradi pomanjkanja dokazov, da je predlagatelj ostal v delovnem razmerju po navodilu partijskega ali vojaškega vodstva na tem terenu. Vsaka taka zavržena vloga je bila dobro razložena.

Ponovno je bilo obravnavanih 53 vlog, vendar jih je bilo le nekaj pozitivno rešenih. Neupravičena je bila kritika posameznih članov, ki so predložili vlogo za posebno dobo, da je za dolgo čakanje na rešitev vlog kriva komisija za posebno dobo. Omenjena komisija se je sestajala, kakor hitro se je zbralo 15 do 20 vlog, to je povprečno vsakih 14 dni. Mnenja za vsakega posameznika so bila prav tako v nekaj dneh oddana komisiji za priznanje delovne in posebne dobe pri občinski skupščini. Ravno zato je vzrok za dolgo čakanje na odločbo iskati pri omenjeni komisiji ali pa pri komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, kadar gre za rešitve vlog upokojenec.

Komisija za vprašanja borcev in invalidov pri občinski skupščini je v lanskem letu izplačala 71 stalnih priznavalnin v skupnem znesku 6.665.000 starih dinarjev in enkratne priznavalnine v znesku 1.100.000 starih dinarjev 56 upravičencem. Povprečje stalne priznavalnine je znašalo 10.600 starih dinarjev, a enkratne 19.600 starih dinarjev.

Od 11 otrok padlih borcev, ki so na šolanju, jih prejema 9 posebni invalidski dodatek, 2 pa štipendijo.

Poleg tega prejema pomoč za šolanje še 18 otrok socialno šibkih borcev in invalidov.

V ta namen sta bila izplačana preteklo leto dva milijona starih dinarjev ali povprečno 9.250 S din na enega otroka mesečno.

Na zdravljenju je bilo 20 borcev in invalidov. V Valovinah pri Puli 15, v Strunjanu 5. 18 borcem in invalidom je celotne stroške plačala občinska skupščina, dvema pa je nudila 50-odst. regres. V ta namen je bilo v lanskem letu izdanih 379.000 starih dinarjev.

Za zdravniški pregled je bilo skupno prijavljenih po vseh krajevnih odborih v občini 528 članov. Od tega je bilo pregledanih: — ambulatno 260 borcev in invalidov, komisijsko 149 borcev in invalidov, skupno 409 borcev.

Lansko leto je komisija za vprašanja borcev planirala 15.000.000 starih dinarjev, od tega pa je bilo odobrenih le 11.200.000 S din.

Po reformi se je zaradi naglega skoka cen življenjskim artiklom, stanovanju, toku itd. število upravičencev znatno povečalo. Tako se v letošnjem letu predvideva porast števila upravičencev od 71 stalnih na 95. Višina povprečja stalnih priznavalnin bi znašala 10.630 starih dinarjev. Da bi se pa izplačevalo 95 stalnih priznavalnin v višini 10.630 S din, bi potrebovali 12.000.000 starih dinarjev, za enkratne priznavalnine 1.500.000 starih dinarjev, za šolanje otrok padlih in socialno šibkih borcev in invalidov 3.750.000 S din, za pomoč žrtvam fašističnega terorja 600.000 S din in za zdravljenje borcev 1.000.000 starih din, skupno torej 18.850.000 S din.

Po dosedanjih razpravah pristojnih organov skupščine pa bi bilo pričakovati za vse navedene postavke vsega 13.700.000 S din ali za 5.150.000 manj od planiranega zneska za vse prikazane potrebe.

Menimo, da bi pred končnim sprejetjem tega proračuna bilo potrebno še vse planirane postavke dobro pretresti v občinski skupščini, saj bomo v nasprotnem primeru ustvarjali probleme in nezadovoljstvo med bivšimi borci in invalidi, ki so potrebni pomoči družbe, da bi si ustvarili svoj osnovni minimum. Posebno sedaj, ko se poudarja dvig življenjske ravni, bi bilo to neopravičljivo.

V obdobju, o katerem poročamo, je bilo rešenih samo 8 stanovanjskih problemov za borce, in to v glavnem pri rudniku Mežica.

Na območju občine imamo po dosednji evidenci in trenutni situaciji še 59 norešenih stanovanjskih problemov borcev NOV.

Od tega je 25 članov v delovnem razmerju, 28 članov zunaj delovnega razmerja (upokojenec, vdov borcev NOV in podobno) in 6 kmetov-borcev, ki jim hiše praktično razpadajo.

V letošnjem letu se predvideva rešitev približno 10 stanovanjskih problemov. V primerjavi z nekaterimi drugimi občinami imamo še razmeroma malo stanovanjskih problemov borcev, ker so pač večje delovne organizacije pokazale precej razumevanja za reševanje letih za svoje člane kolektiva kakor tudi za upokojenca borca — nekdanje delavce. S tem, kar je do sedaj napravljeno na tem področju, se ne smemo zadovoljiti, ampak moramo zahtevati, da se v letošnjem jubilejnem letu reši čim večje število najbolj perečih stanovanjskih problemov borcev.

Vsi odločilni faktorji pri nas bi se morali postaviti na stališče borca ali borca invalida, ki mogoče 10, 15 ali celo 20 let čaka na primerno stanovanje. To so v veliki večini delavci z nizkimi osebnimi dohodki, upokojenec in vdove padlih oz. umrlih borcev, ki niti ne zahtevajo stanovanja v novih hišah, ker zaradi nizkih osebnih dohodkov ali drugih prejemkov ne bi zmogli visoke stanarine, ampak zahte-

Bunker v Pogorevcu

vajo v večini le izboljšanje sedanjih stanovanjskih razmer. Zavedati bi se morali, da so se borci NOV borili ne samo za osvoboditev naših narodov, ampak obenem tudi za izboljšanje življenjskih pogojev v novi, naprednejši družbi, vendar se to na žalost nekaterim borcem še do danes ni uresničilo.

Ob zaključku poročila je tovariš Pajo nakazal nekatere sklepe, ki jih je skupščina po diskusiji članov sprejela.

Diskutanti so v glavnem podprli predsednikovo poročilo.

Zdravko Jamer je poročal o delu zdravniške komisije za preglede invalidov in borcev NOV, katere član je kot zastopnik organizacije. Navzoče je seznanil z načinom dela komisije, ki se je zadnji čas že ustalila, tako da delo teče redno, brez večjih težav.

Finančna sredstva za delovanje komisije so zagotovljena pri tukajšnjem komunalnem zavodu za socialno zavarovanje. Hkrati je ugotovil, da vse krajevne organizacije ZB NOV in ZVVI pri podajanju predlogov niso imele enotnih kriterijev. Nekatere so predlagale kar vse člane, druge pa le nekatere člane, ki so zdravstveno ogroženi. Zato je potrebno, da krajevni odbori še enkrat temeljito pregledajo seznam svojih članov in občinski komisiji za vprašanja borcev pošljejo dodatne predloge za zdravniške preglede.

Franc Modrej je konferenci predložil pomanjkljivosti v sistemu invalidske in pokojninske zakonodaje. Predvsem je želel nakazati problem družinskih invalidnin, ki se od 1947. leta dalje niso povišale. Zato je v imenu družinskih invalidov-upravičencev v občini Ravne zaposlil, naj konferenca sprejme sklep, naj se ta problem nakaže merodajnim oblastem, da bi se končno tudi ta družbena pomoč uskladila z dejanskimi potrebami.

Vlado Pori je kot bivši udeleženec NOV nakazal gmotno socialno stanje malih kmetov in kočarjev, ki so bili v času vojne glavni steber narodno osvobodilnega odpora, danes pa životarijo na svojih kmetijah brez potrebne delovne sile, bolni in za delo nezmožni. Zato je prosil, da bi jim bodoči odbor posvetil več skrbi, kot so je bili deležni doslej, predvsem za izboljšanje njihovega socialnega stanja.

Ugotovil je, da je med bivšimi borci vse premalo povezave in medsebojnih obiskov. Prav bi bilo, da se jih spomnimo ob pomembnejših praznikih, kot je npr. 8 marec in podobno.

Inž. Leopold Gams je dopolnil poročilo predsednika s tem, da je prisotne podrobneje seznanil z nalogami, ki jih je opravilo občinsko predsedstvo ZROP. Ena glavnih nalog je bila organizacija predavanja za strokovno izpopolnitev kadra.

Predavanja so bila izvedena po vseh štirih centrih občine. Udeležba je bila glede na to, da so bila predavanja organizirana v dopoldanskem času, kar zadovoljiva, to je 54,7%. Izdatno strokovno pomoč je nudil odsek za narodno obrambo pri skupščini občine, konkretno tovariš Ludvik Smonker, kakor tudi

okrožna vojaška oblast iz Maribora. Zanimanje članstva za predavanje se je izboljšalo, ko so začeli klicati posamezne neopravičeno odsotne na odgovornost. Zavedajo se, da daje potrebna finančna sredstva za izvedbo programa družba, zato moramo program tudi kvaliteto organizirati in izvesti.

Beno Kotnik je kot koroški borec iz I. in II. svetovne vojne predlagal, da bi občinska skupščina sprejela odlok, naj se borcem za severno mejo dodeli priznavalnina, kot so to že storile mariborske občine. Teh borcev je danes samo še okrog 40 in se povečini preživljajo z nizkimi pokojninami, redna priznavalnina pa bi jim precej pomagala. Kot predsednik komisije za zgodovinsko dejavnost pri bivšem predsedstvu ZB NOV je poročal, da pripravlja komisija izdajo zbornika, v katerem bi bila prikazana borba za samostojno jugoslovansko državo, delavsko kmečko gibanje med vojnama in osvobodilni boj na področju naše občine. Ta zbornik bi bil tudi učni pripomoček za pedagoški kader, mladina pa bi morala biti pri zgodovini predvsem seznanjena s tem gradivom. Podobne zbornike so že izdelale številne občine. Izrazil je upanje, da tudi naša občina finančne podpore ne bo odklonila. Komisija meni, da bo gradivo za tisk pripravljeno do konca tega leta.

Peter Bogataj iz Koprivne je poročal, da namerava njihov odbor odkriti spominsko ploščo padlim borcem za 22. julij pred osnovo šolo v Koprivni. Hkrati je prosil, da bi občinski odbor prevzel pokroviteljstvo in njihovo akcijo tudi finančno podprl. Sočasno je vabil preživele borce, da se tega srečanja udeležijo.

Gregor Klančnik je pozdravil skupščino kot predstavnik enega najmočnejših delovnih kolektivov v občini — železarne Ravne. Na kratko je orisal razvoj gospodarske dejavnosti od osvoboditve dalje. Pridružil se je mnenju tovarišev Pori in Kotnika, da je naš občan na podeželju v marsičem močno prikrajšan za tisto, kar danes že uživajo delovni ljudje po centrih. Kljub temu pa je še vedno dober državljan in patriot, kot je bil v času odpora proti okupatorju. Zato se lahko na te ljudi še vedno najbolj opremo. Njihove skromne zahteve nam dajejo garancijo, da je to res. Res je, da se na kmečkega človeka vse premalo gleda, lahko pa bi se mu v marsičem izdatno pomagalo. Prav je, da je današnji zbor na to opozoril, zato je treba te probleme prijeti reševati resneje kot doslej.

Maks Merkač-Hudopisk je menil, da bi bil že čas, da bi probleme, prikazane v poročilu in diskusijah končno spravili z dnevnega reda, ker jih rešujemo že celih 20 let po osvoboditvi. Tovariš Tito je podal že vrsto pobud, vendar jih ne osvojimo, ker je premalo osebne in družbene odgovornosti. Tudi Zveza komunistov bi morala biti vztrajnejša pri iskanju novih oblik in metod dela, vendar je kot nečlan trdil, da je zgubila stik z množicami.

Zastopnik komande vojnega okrožja Maribor je pozdravil skupščino ter izrazil zadovolj-

stvo nad delom in uspehi, ki jih je dosegla organizacija ZROP. Resnično jo lahko uvrščamo kot eno najaktivnejših na tem področju. Razveseljivo je, da je organizacija uspela zainteresirati mnoge rezervne oficirje in podoficirje za potrebno strokovno izpopolnjevanje in uvedla tudi primerno stimuliranje, za kar je treba dati organizaciji vse priznanje.

Stane Bizjak, sekretar republiškega odbora je med drugim ugotovil, da je naša občina ena od najrazvitejših v Sloveniji, in je zaradi tega že rešila veliko problemov, ki drugod še obstajajo.

Zelo pa se je čudil, da je v občini še vedno 50 nerešenih stanovanjskih problemov borcev, ki pa verjetno niso takega značaja, da borci ne bi imeli stanovanj, temveč gre le za dodelitev primernejših stanovanj ali za obnovo. Menil je, da bi z bolj odločno zahtevo tudi te probleme že lahko rešili, vendar se v tem primeru prehitro zadovoljujemo.

Zdelo se mu je tudi nerazumljivo, da ima naša občina samo 71 stalnih upravičencev priznavalnine in da je povprečje tako nizko, če ga primerjamo npr. z občino Trebnje in z ostalimi slabo razvitimi občinami, ki imajo po številu več upravičencev. Poudaril je, da bi moralo biti razumevanje občinske skupščine za te probleme večje. Na račun invalidske zakonodaje je upravičeno precej kritike in nezadovoljstva. Ta zakonodaja sploh ne rešuje problema invalida, ker so nekateri kriteriji nemogoči. Nujno je že, da se to končno prenese na republike, ki bodo v okviru svojih možnosti lažje reševale položaj invalidov. Tako je potrebno čimprej rešiti vprašanje družinskih invalidnin, odpraviti 4-kratni faktor pri katastrskem dohodku in cenzus 5.500 din na družinskega člana, ki se upošteva pri presoji o upravičenosti do invalidskega dodatka za kmezijske upravičence.

Ignac Zdovec je diskutiral o urejevanju grobov padlih borcev, ki niso povsod zgladno urejeni. Ponokod organizacije ZB že vrsto let sistematično urejujejo te grobove skozi vse leto, drugod pa ne. Omenil je tudi grobove padlih borcev v Št. Rupertu na Koroškem, kjer je pokopanih okrog 83 partizanov, ki so padli v bojih na Svinški planini. Ti grobovi so neprimerno urejeni, dosti slabše kot grobovi padlih nemških vojakov in ustašev. Ker so bili ti padli borci po večini iz naše občine, bi bilo prav, da se jih spomnimo vsaj enkrat na leto. Zato je predlagal, da bi se organiziral skupni obisk teh grobov.

Franc Praznik je pozdravil skupščino v imenu občinskega komiteja ZK in med drugim pripomnil, da je v letošnjem letu občinska skupščina našla oblike združevanja sredstev, ker se zaveda, da jih nihče drug ne bo dal. Dejstvo je, da je v občini še nekaj nerešenih stanovanjskih problemov borcev, ki pa so povečini izven delovnega razmerja. Treba se bo zmeniti in pogledati, kje naj se zberejo sredstva za te primere.

Po zaključeni diskusiji so člani izvolili nov občinski odbor. Zaradi razsežnosti občine in števila članstva je komisija predlagala, da se naj izvoli odbor s 35 člani. Da bi bile v tem odboru primerno zastopane vse tri organizacije, se je določil ključ, po katerem naj bi izvolili na vsakih 86 članov organizacije po enega člana v odbor združenja. Ta ključ je pokazal, da pride na člane ZB 24 članov, na ZVVI 4 člani, in na ZROP — 7 članov. Te člane smo skušali enakomerno razporediti iz vseh krajevnih odborov. V novi odbor so bili izvoljeni:

Ravne na Koroškem

Člani ZB:

1. Karel Polanc
2. Branimir Spragar
3. Ludvik Pavlin
4. Marija Potočnik
5. Ivan Močnik
6. Rok Mak

Član ZVVI:

7. Pepca Krivograd

Člani ZROP:

8. inž. Leopold Gams
9. Ludvik Smonker
10. Jože Kolmančič

Spomenik na Rakitnikovem

Kotlje

Člana ZB:

11. Ivan Mozgan
12. Beno Kotnik st.

Prevalje

Člani ZB:

13. Karel Aberšek
14. Miha Danijel
15. Rihard Kovačič
16. Franc Kvas

Član ZVVI:

17. Zdravko Jamer

Člana ZROP:

18. Rajko Jelenko
19. Ivan Štigl

Leše

Član ZB:

20. Anton Ovnič

Mežica

Člani ZB:

21. Pavel Grubelnik
22. Peter Tomazin
23. Ivan Žager

Član ZVVI:

24. Matevž Nagernik

Član ZROP:

25. inž. Milan Kušej

Jamnica

Član ZB:

26. Anton Kladnik

Zerjav

Član ZB:

27. Alojz Jakopin

Črna na Koroškem

Člani ZB:

28. Ivan Hercog
29. Franc Nagernik
30. Berta Polajner
31. Ivan Rožanc

Član ZVVI:

32. Jožefa Knez

Član ZROP:

33. Franc Keber

Podpeca

Član ZB:

34. Erih Podojsteršek

Koprivna

Član ZB:

35. Peter Bogataj

Nadzorni odbor

1. Ivan Kokal, Ravne
2. Ivan Hudopisk, Kotlje
3. Dušan Miler, Ravne
4. Adolf Jandršič, Črna
5. Ivan Kugovnik, Prevalje
6. Janez Gorjanc, Ravne

Za predsednika Zveze združenj borcev je bil ponovno izvoljen Pavel Grubelnik-Pajo.

Na prvi seji odbora ZZB NOV so bili izvoljeni sekretariat in komisije.

V sekretariat so bili izvoljeni:

- Pavel Grubelnik — predsednik
 inž. Leopold Gams — podpredsednik
 Zdravko Jamer — podpredsednik
 Rajko Jelenko — sekretar
 Pepca Krivograd — blagajnik
 Ludvik Pavlin — član
 Ivan Hercog — član
 Peter Tomazin — član
 Rifat Kovačič — član
 Alojz Jakopin — član
 Berta Polajner — član

Komisija za dejavnost invalidov

1. Zdravko Jamer — predsednik
2. Anton Kranjc — član
2. Pepca Krivograd — član
4. Jože Lorenci — član
5. Marija Polajner — član
6. Ignac Zdovec — član
7. Slavka Jurač — član

Komisija za dejavnost ZROP

1. inž. Leopold Gams — predsednik
2. Ludvik Smonker — član
3. Robert Jamšek — član
4. Franc Marolt — član
5. Leopold Golobinek — član
6. Rajko Jelenko — član
7. Drago Skok — član
8. inž. Milan Kušej — član
9. Franjo Keber — član
10. Jože Grabner — član
11. Franc Čepin — član

Komisija za posebno dobo

1. Peter Tomazin — predsednik
2. Beno Kotnik — član
3. Karel Aberšek — član
4. Franc Pečnik — član
5. Anton Kotnik — član
6. Ivan Hercog — član
7. Ivan Jernej — član
8. Marija Potočnik — član
9. Ana Tamše — član

Komisija za socialno zdravstvo in varstvo

1. Miha Danijel — predsednik
2. Alojz Koren — član
3. Matevž Nagernik — član
4. Maks Jerak — član
5. Salvador Kotnik — član
6. Rok Mak — član
7. Anton Ovnič — član

Komisija za stanovanjska vprašanja

1. Ivan Močnik — predsednik
2. Franc Kvas — član
3. Ivan Forštner st. — član
4. Ivan Žagar — član
5. Ivan Kunc — član

Komisija za razvijanje tradicij NOB

1. Beno Kotnik — predsednik
2. Peter Tomazin — namestnik
3. Ivan Forštner — član
4. Karel Aberšek — član
5. dr. Franc Sušnik — član
6. Alojz Mrdavšič — član
7. Karel Bevc — član
8. Ivan Kokal — član
9. Pavel Grubelnik — član
10. Ivan Hercog — član

Komisija za interniranje, borce za severno mejo in bivše borce

1. Anton Radušnik — predsednik
2. Beno Kotnik — član
3. Andrej Kotnik — član
4. Rudi Peruš — član
5. Rudi Čretnik — član
6. Franc Razgoršek — član
7. Srečko Urbančič — član
8. Jože Krebs — član
9. Miha Libnik — član

Začasna komisija za razpored dopustov v Valovinah pri Puli

1. Branko Špragar — predsednik
2. Marija Potočnik — član
3. Karel Polanc — član
4. Julijan Zbičajnik — član
5. Marija Polajner — član
6. Silva Homan — član

Plan dela ZZB NOV občine Ravne za leto 1966

1. Seznaniti je treba člane s sklepi letne skupščine in vplivati nanje, da se aktivno vključijo v družbeno politično življenje kraja in komun. Rok izvršitve 30. 5. 1966, zadolžen je sekretariat.

2. Sestaviti je treba točni pregled nerešenih stanovanjskih problemov borcev po krajih s predlogi rešitve za vsak konkreten primer. Rok izvršitve 30. 5. 1966, zadolžena stanovanjska komisija.

3. Na občinsko skupščino je treba prenesti zahtevo ZZB NOV, da pretrese vse možnosti za čimprejšnjo rešitev stanovanjskih problemov borcev, obenem pa se povežati z družbeno političnimi in delovnimi organizacijami v občini zaradi tega vprašanja. Rok rešitve 15. maj 1966, zadolžen sekretariat in stanovanjska komisija.

4. Sestaviti je treba plan proslav za 25. obletnico vstaje v občinskem merilu v sporazumu z odgovornimi funkcionarji v občini. Rok izvršitve 30. 4. 1966, zadolžen sekretariat.

5. Povežati se je treba s komisijo za skrb borcev pri občinski skupščini zaradi skupnega obravnavanja vprašanja socialne pomoči borcev in hitrejših zdravniških pregledov borcev. Rok izvršitve 15. 5. 1966, zadolžena zdravstveno-socialna komisija.

6. Preveriti se mora, če so vsi kmetje-borci in ostali borci uveljavili posebno dobo. Rok izvršitve 30. 6. 1966, zadolžena zdravstveno-socialna komisija.

7. Poiskati je treba način posojila za adaptacijo stanovanjskih hiš gospodarskih poslopij revnejših kmetov-borcev. Rok izvršitve 30. 6. 1966, zadolžena stanovanjska komisija in sekretariat.

8. Pri vseh delovnih organizacijah v občini je treba izposlovati, da članom kolektiva-borcem odobrijo za zadnjih 5 let pred upokojitvijo osebni dohodek v višini povprečja delovnih organizacij, če je večji od republiškega. Rok izvršitve 30. 6. 1966, zadolžena socialno-zdravstvena komisija in sekretariat. Ta sklep se nanaša na aktivne borce NOV, ki so bili vsaj eno leto v NOV.

9. Organizirati je treba kurirčkovo pošto in pripraviti ekipo za tekmovanje po poteh partizanske Ljubljane. Rok izvršitve 20. 4. 1966, zadolžen sekretariat.

10. Pridobiti je treba iz vsake krajevne organizacije nekaj članov, ki bodo pisali članke

Spominska plošča na Pikovem vrhu

Grob neznanega partizana

za TV-15, Vojaški informator in Narodno armijo. Rok izvršitve 30. 6. 1966, zadolžena sekretariat in komisija za razvijanje tradicij.

11. Zadolžiti je treba posamezne člane po krajevnih skupnostih, ki bodo skrbeli za dostojno ureditev okolja spomenikov in spominskih plošč. Rok izvršitve 30. 5. 1966, zadolžena sekretariat in komisija za razvijanje tradicij.

12. Pravočasno je treba obvestiti člane, ki imajo namen letovati v Valovinah, o vsaki morebitni spremembi. Rok izvršitve — dokler traja sezona, zadolžena posebna komisija.

13. Navezati je treba stike z ravnateljji šol, da bi našli najboljšo rešitev za čim uspešnejše prenašanje tradicij NOB na mladino. Navezati stike z mladinsko organizacijo in sodelovati pri izbiri mladincev za šolo rez. oficirjev in vojno akademijo. Rok izvršitve 30. 6. 1966, zadolžena komisija za razvijanje tradicij in odrejeni člani ZROP.

14. Pomagati kot pokrovitelj proslav pri odkritju spomenika v Podpeci in spominske plošče v Koprivni. Rok izvršitve — datum odkritja, zadolžen sekretariat.

15. Obdariti s skromnimi darili revnejše matere oziroma vdove padlih borcev. Rok izvršitve 4. julij 1966, zadolžen sekretariat.

16. Preveriti, koliko bivših koroških borcev je v slabem socialnem položaju in ne prejema priznavalnine. Rok izvršitve 15. 5. 1966, zadolžena komisija za interniranje.

17. Pregledati celotno gradivo za kroniko delavskega in socialnega gibanja ter NOB v občini Ravne. Rok izvršitve 30. 9. 1966, zadolžena komisija in uredniški odbor.

18. Sklicati odbor ZZZB NOV, ga seznaniti z delom v II. trimesečju in postaviti smernice za bodoče delo ter predložiti v odobritev poslovnik dela sekretariata. Rok izvršitve 30. 6. 1966, zadolžen sekretariat.

19. Ponovno pregledati stanovanjsko problematiko borcev in ukrepati za njeno rešitev. Rok izvršitve 30. 9. 1966, zadolžena stanovanjska komisija in sekretariat.

20. Komisija za rez. oficirje in podoficirje sestavi strokovni program za prihodnje leto in poročilo o izvršenem programu tekočega leta. Rok izvršitve 30. 9. 1966, zadolžena komisija za rez. oficirje in podoficirje.

21. Komisija za vojaške vojne invalide poroča o delu in problemih organizacije po krajih. Rok izvršitve 30. 9. 1966, zadolžena komisija za vojaške vojne invalide.

22. Blagajnik združenja poroča o porabi finančnih sredstev za posamezna združenja. Rok izvršitve — konec vsakega trimesečja. Zadolžena blagajnik in nadzorni odbor.

23. Sestaviti je treba predračun ZZZB NOV za leto 1967. Rok izvršitve 30. 11. 1966, zadolžen sekretariat.

24. Izvesti je treba analizo oz. pregledati izvršitev planiranih in izvenplanskih nalog. Rok izvršitve — konec vsakega trimesečja, zadolžen sekretariat.

25. Sekretariat mora poročati odboru o delu od letne skupščine do konca leta, o izvršenih nalogah in predlaganem predračunu za leto 1967. Rok izvršitve 20.12. 1966.

Ceprav smo v uvodu nakazali delno pasivnost našega članstva, pa le ugotavljamo, da je veliko naših članov aktivno vključenih v delo. Vendar za reševanje nakazanih problemov in nalog ni dovolj, da se zadolži samo odbor ZZZB NOV občine, ampak se njihovo uspešno in hitrejše reševanje lahko pričakuje le ob enotni aktivnosti naše organizacije, ki predstavlja več kot desetino prebivalstva naše občine.

Dragi tovariši in tovarišice! Naša dolžnost je, da se povsod, na vsakem koraku nenehno borimo in zavzemamo za nerešene stanovanjske in druge probleme naših borcev, s katerimi smo nekoč delili zadnji košček kruha in bili pripravljene drug za drugega storiti vse v težki in krvavi, a zmagoslavni narodno osvobodilni borbi.

Danes, ko ima večina članov naše organizacije bolj ali manj urejene svoje osebne zadeve, so nekateri naši tovariši, ki še 20 let po osvoboditvi živijo v nezdravih in sploh za človeka neprimernih stanovanjih. Drugi zaradi zdravja ali kvalifikacije nimajo možnosti za doseg zadošnega osebnega dohodka, imajo nizke pokojnine, priznavalnine in podobno. Ta vprašanja oz. probleme pa lahko edino uspešno rešujemo na zborih volivcev in v organih upravljanja s pomočjo in razumevanjem ter s podporo ostalih družbeno političnih organizacij in občanov, ki znajo ceniti žrtve in prispevek, ki so ga naši člani dali v NOB.

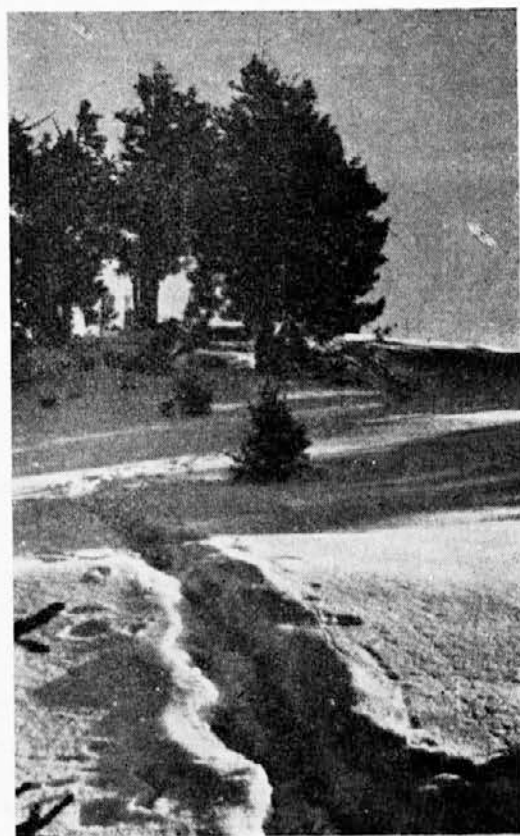
To nas obvezuje, da se v bodoče vsi do zdaj vključimo v družbeno politično življenje kraja oz. komunne in tako pomagamo rešiti še preostale nerešene probleme borcev NOB.

Spomnimo se besed in napotkov, ki nam jih je dal naš priljubljeni voditelj maršal Tito tako na VIII. kongresu kot ob različnih obiskih in srečanjih. Maršal Tito pogosto ugotavlja, da smo kot borci v času NOB veliko žrtvovali, po osvoboditvi dali pri obnovi ogromen prispevek, da pa moramo še vedno biti pripravljene, da obvarujemo naše pridobitve in s tem dosežemo zase in za vse naše delovne ljudi srečnejši in boljši jutrišnji dan.

Odbor ZZZB NOV občine
Ravne na Koroškem

KURIRČKOVA POŠTA

Že tretje leto poteka pohod kurirčkove pošte po kurirskih poteh v naši republici. V naši občini sodelujejo pionirji pri njej letos že drugič. Lani se je začela kurirska pot v Črni in je krenila nato prek hribov do Leš, mimo

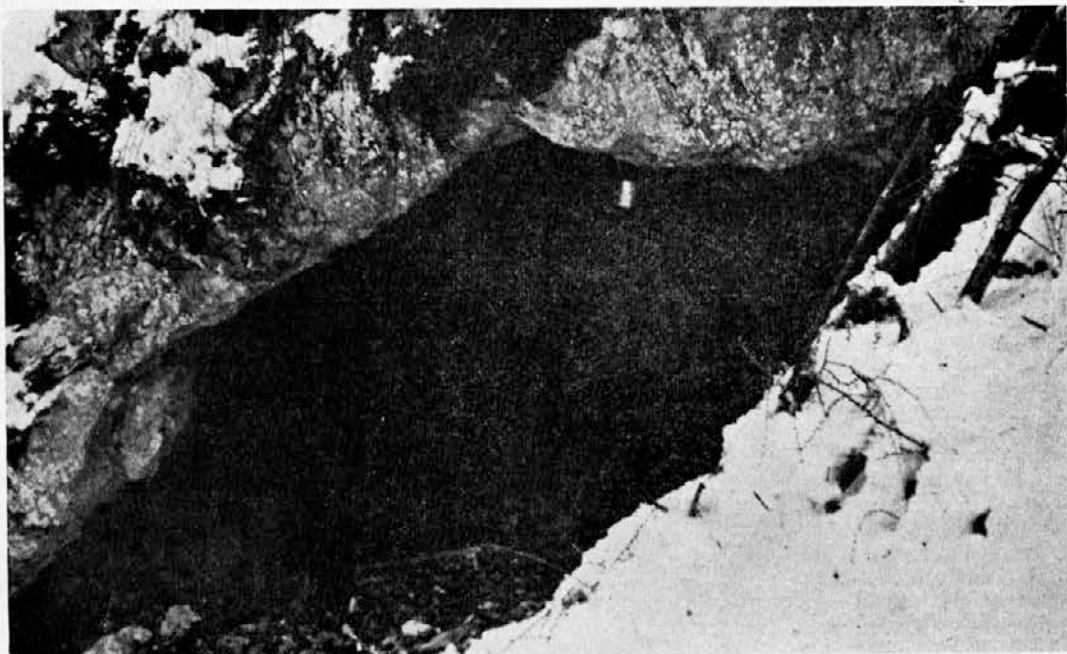

Večer

Raven in Kotelj ter so naši pionirji prenašali pošto v izredno slabem vremenu in jo predali pri Dularju pionirjem slovenjegraške občine. Letos pa so naši pionirji prevzeli pošto od dravogradskih pionirjev ter jo prenašali po kurirskih poteh po naši občini in jo predali pri Slemenu slovenjegraškim pionirjem.

Po kurirskih poteh spremlja in vodi pionirje vedno bivši aktivni član NOB in član ZB NOV, ki na poti pripoveduje pionirjem dogodke iz časov NOB in jih vodi predvsem po tistih poteh, kjer so nekoč hodili kurirji. Pionirji tako spoznavajo partizanske kurirske poti in si lažje predstavljajo vse težave svojih prednikov v času NOB. Po kurirčkovi pošti pošiljajo pionirji svoje pozdrave tovarišu Titu za rojstni dan. Ta dan mu bodo predstavniki pionirjev izročili kurirsko torbo s pismi in z dnevnikom prehojene poti. To bo najlepše darilo pionirjev predsedniku Titu, saj mu bodo tako dokazali, da znajo ceniti napore svojih staršev in drugih, ki so med NOB prestali mnogo težav, prispevali svoj delež k osvoboditvi Jugoslavije ter tako omogočili pionirjem srečno življenje v svobodni domovini.

B. F.

Tehnika »Netopir«

Remontu lastno delavnico

RAZGOVOR Z OBRATOVODJEM STROJNEGA REMONTA JOŽETOM DOBERŠKOM

Kako dolgo ste že obratovodja strojnega remonta in kakšni so bili začetki tega obrata v naši železarni?

Sestnajsto leto teče, odkar sem bil postavljen za obratovodjo. Ko se je po osvoboditvi ukinila stara remontna delavnica v sedanji vozovni delavnici, so se vsi zaposleni v tem oddelku (15—20 ljudi) s pokojnim delovodjem Štembovom preselili v sedanjo mehansko obdelovalnico. Prišli so kot neki priseljenci s kovčkom v roki, s seboj so pripeljali le tri delovne mize s primeži, orodjem in varilnimi aparati. Stara remontna delavnica je ostala brez ljudi, stroji pa so utihnili in čakali, da se jih nekam odvede. V mehanski obdelovalnici je takoj nastal problem zaradi obdelave različnih strojnih delov, saj remontna skupina ni imela niti lastnega vrtalnega stroja in je bila v celoti odvisna od mehanske obdelovalnice. Mehanična je takrat imela že manjšo skupino ljudi, ki je vzdrževala stroje v tem obratu. Leta 1950 sta se obe skupini združili in tako je nastala močnejša skupina strojnih in drugih vzdrževalcev pod enotnim vodstvom. Dobili smo tudi svoj prostor na zahodni strani hale. Za tisti čas je bila to idealna rešitev, saj so bili dani vsi pogoji za ureditev remonte delavnice, ki bi po svoji velikosti ustrezala vsaj za par let naprej. Zadovoljni smo bili s takim prostorom, zato smo se z veliko vnemo lotili ureditve delavnice, katero smo opremili z najosnovnejšimi delovnimi sredstvi in orodjem. Stvar je dobro napredovala, dobili smo tudi vrtalne stroje, stružnice, šeping in brusilne stroje. Narasčal je tudi dotok kvalificiranega kadra, delno od drugod, pretežno pa iz naše industrijske šole. Tako se je remontna delavnica postopoma izpopolnjevala s kvalificiranim in visoko kvalificiranim kadrom in s stroji.

Naša tovarna je bila deležna mogočne rasti in kakor vemo, se še vedno gradi. Kako se vi v strojnem remontu prilagajate tem novim kapacitetam in kje vas čevlji najbolj žuli?

•Osnovni obrati naše železarne se res kar naprej širijo, nabavljajo se razne nove strojne naprave, težava pa je v tem, da nihče resno ne pomisli, kako bo strojni remont vse to vzdrževal z obstoječimi sodelavci in s tako šibkim strojnim parkom. Vidite, tu je največji problem. V strojnem remontu imamo še vedno premalo visoko kvalificiranih ključavničarjev in strugarjev, ki bi bili zmožni hitro in kvalitetno izvrševati razne nujne remonte, katerih pa je vedno več. Tu so mišljene tudi vzdrževalne skupine po obratih, v kovačnici, novi valjarni, jeklarni in žerjavna skupina, ki ima dežurne ključavničarje. Večina strojnih naprav je iz uvoza. Med temi pa so tudi stroji slabe kvalitete in izdelave (krožna žaga orlandi, ravnalni stroj danieli, valjarsko orodje), s katerimi imamo velike težave. Nič čudnega ni, če moramo popravljati starejše strojne naprave, prav nič pa nismo navdušeni nad popravilom novih, uvoženih strojev.

Znano je, da ima mehanična zelo star strojni park in da so tako tekoča, srednja in generalna popravila strojev že skoraj

Jože Doberšek,
obratovodja strojnega remonta

preobsežna. Kje vidite rešitev tega problema?

Potrebno bo pojačati skupino tekočega in generalnega remonta obdelovalnih strojev vsaj za 50 odstotkov in to s kvalificiranimi in visoko kvalificiranimi sodelavci. Če bi hoteli doseči, da bi se stanje strojnega parka v mehanični izboljšalo, bi moral strojni remont pospešiti popravila. Kot pa je že rečeno, je za to potrebno več kadra, seveda pa bi se morala tudi sama mehanična obdelovalnica vključiti v to akcijo, da bi nam hitro obdelovala vse strojne elemente, katerih v strojnem remontu ne moremo strojno obdelati. Starejše stroje, ki so dotrajani in so pravzaprav stalno v popravilu, pa je potrebno izločiti iz proizvodnje in namesto njih postaviti nove obdelovalne stroje. Če bi hoteli pospešiti že omenjene remonte, potem bi morala dobiti priprava dela vzdrževalnih obratov najmanj 3 starejše konstrukterje, ki bi poskrbeli za pravočasno pripravo potrebne tehnične dokumentacije.

Kaj smatrate za najbolj važno nalogo strojnega remonta v bodoče in pri čem boste potrebovali največ pomoči?

V zvezi z razvojem podjetja je nujno potrebno misliti tudi na razvoj centralne remontne delavnice, ki je daleč zaostala za proizvodnimi obrati tako glede prostora kakor tudi glede strojne opreme. Ker je v železarni vedno več strojnih naprav, ki jih bo moral strojni remont vzdrževati, je nujno, da se določi večji prostor za delavnico in da se nabavi nujno potrebni stroji za strojno obdelavo. Če bo remont opremljen s potrebnimi stroji, bo delo na raznih napravah hitreje potekalo, ker potem ne bo

več problemov strojne obdelave, ki so sedaj stalno na tapeti in je strojna obdelava pravzaprav glavni zaviralec celotnega remontnega poteka. Glede na to, da sami ne moremo izdelati različnih rezervnih delov, ker imamo za to premalo primerne strojne parka, smo primorani iskati izvajalce po drugih podjetjih. Da bi se v bodoče takim kombinacijam izognili, je edini izhod za uspešno delo remontov na strojnih napravah, da se remontu omogoči, da bo imel lastno strojno obdelovalnico.

Tovariš obratovodja, najlepša hvala za odgovore!

-ate-

OBRATNE NEZGODE V APRILU 1966

Jakob Šavc, lahka kovačnica — sodelavec mu je virgel klešče ter ga poškodoval po stegnu.

Pavel Žaže, jeklovlek — pri brušenju si je poškodoval mezinec leve roke.

Jožefa Kotnik, mehan. obdel. — nerodno je stopila ter si poškodovala gleženj.

Oto Kranjc, livna jama — del kore mu je padel za vrat ter ga poškodoval.

Ludvik Kajnik, čistilnica — ulitek mu je zdrsnil na levo roko ter mu poškodoval mezinec.

Edo Mithans, strojni rem. — sekač mu je poškodoval kazalec na levi roki.

Zvonko Stropnik, vzmetarna — stopil je v kalilno kad ter se opekkel.

Anton Grošelj, meh. obdel. — odrezalo mu je prst.

Jože Uršej, mehan. obdel. — pri vpenjanju pokrovov na mizo si je poškodoval roko.

Albert Proprat, sklad. služba — viličar ga je pritisnil s kljunom na desno nogo.

Ivan Šteble, livarna — model je zdrsnil mimo okvira in mu poškodoval prst.

Otroška

»Mojo mamico pa slika slikar!« se pohvali Janezek.

»Prava figa! Moja mamica se pa vsak dan sama slika!« odgovori Tonček.

Med jeklom je zacvetelo

NAPAKE NAŠIH INGOTOV

Proizvodnja jekla se je v zadnjem času zelo povečala. Velike rezerve za nadaljnje povečanje proizvodnje so v znižanju izmečka in izboljšanju kakovosti jekla. Izmeček pri jeklih zmanjšamo s pravilno tehnologijo proizvodnje, s preprečitvijo tvorbe napak, z izboljšanjem kontrole kakovosti jekla in s pravilno organizacijo dela. Osnova za preprečitev napak je dobro poznavanje vzrokov za napake, ki se jim s pravilno tehnologijo izognemo. Zato ni odveč, da se seznanimo z nekaterimi napakami, ki jih najpogosteje srečujemo pri naših ingotih.

Osnovne oblike napak ingotov

Kakovost ingotov je odvisna od števila napak v jeklu, od velikosti napak in od vpliva napak na končne izdelke. Napake pri ingotih delimo na površinske in notranje.

K površinskim napakam prištevamo različne vrste razpok (v odvisnosti od vzrokov nastanka), prelivanje, mrežasto površino, žlindro, vključke opeke, naraslo (gobasto) glavo ingota, pljuske, kraste in luknjičavo površino. To so napake zunanjih slojev ingota, ki pri strjevanju ali pri vroči predelavi povzročajo porušitev homogenosti jekla.

K notranjim napakam ingota prištevamo lunker, redko sredino, poroznost, razpoke, zavihano skorjo, nekovinske vključke in izceje.

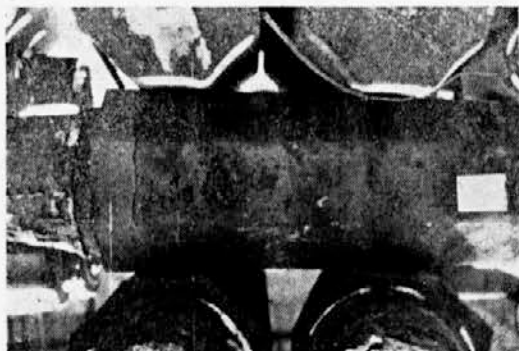
Karakter napak je odvisen od lastnosti jekla, pogojev litja, strjevanja jekla v kokili, ohlajanja in ogrevanja ingotov.

Površinske napake ingotov

Razpoke

Vroče razpoke

Vroče razpoke na ingotih nastanejo pri temperaturah strjevanja in so lahko prečne in vzdolžne.

Slika 1 — vroča prečna razpoka na ingotu C 1121

Prečne razpoke (sl. 1) nastanejo zaradi slabe površine kokil ali pa zaradi vdora taline v režo med kapo in kokilo. V tem primeru ingot obvisi in pod vplivom lastne teže pretrga nastalo strjeno skorjo. Prečne razpoke nastanejo tudi v primeru, ko se ingot zagozdi v dveh točkah, in to pri glavi in nogi. Te razpoke lahko nastanejo tudi v primeru, ko se iz kakršnih koli vzrokov prekine litje. Pri hitrem litju vroče, slabo dezoksidirane taline včasih

nastanejo vroče prečne razpoke zaradi vdora taline skozi nastalo strjeno skorjo.

Da preprečimo nastanek prečnih razpok, morajo biti kape i kokile dobre ter skrbno sestavljene, uporabljati moramo dobre kokile (brez mreže), ne smemo dopustiti prekinitve curka pri litju, ne smemo uporabljati prevročih kokil in strogo se moramo držati predpisov o izdelavi in litju jekel.

Slika 2 — vroča vzdolžna razpoka na ingotu C 4321

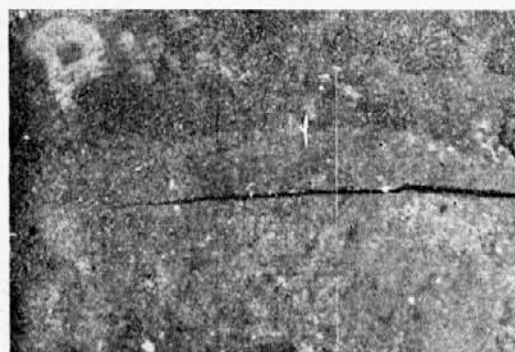
Vzdolžne vroče razpoke nastanejo vzdolž osi ingota zaradi prehitrega litja vročega jekla. Če je skorja, ki se tvori na začetku strjevanja, pretanka, se zaradi ferostatičnega pritiska zgornjih slojev kovine pretrga in nastanejo vzdolžne razpoke (sl. 2).

Slabo dezoksidirana jekla z visoko vsebnostjo plinov so zelo nagnjena k tvorbi vročih vzdolžnih razpok. Prisotnost nekovinskih vključkov zniža homogenost in plastičnost jekla in poveča možnost tvorbe teh razpok. Tem razpokam se izognemo, če izdelamo jeklo z minimalno vsebnostjo plinov ter izberemo optimalno temperaturo in hitrost litja.

Napetostne hladne razpoke

Napetostne razpoke so vzdolžne in nastanejo pri ohlajevanju ingotov pri temperaturah pod 600°C zaradi toplotnih napetosti in nezadostne plastičnosti jekla. Nevarnost nastanka teh razpok je tem večja, čim večje ingote lijemo. Za razliko od vročih razpok nastanejo napetostne razpoke pri jeklih, pri katerih so strukturne spremembe spremljane z velikimi napetostmi, pri jeklih, ki so slabo toplotno prevodna in ki na zraku zakalijo.

Napetostne razpoke srečujemo kot površinske (sl. 3) in notranje, ki jih srečamo šele pri valjanju kot »notranje toplotne razpoke«. Nastanejo v notranjosti ingota in se pod vplivom neenakomerne deformacije spremenijo v široke votline.

Slika 3 — napetostna razpoka na ingotu

Nastanek napetostnih razpok preprečujemo s počasnim ohlajanjem ingotov v kokilah in ohlajevalnih jamah ali pa z zalaganjem vročih ingotov v ogrevne peči.

Vzdolžne razpoke po ploskvah ingota

Posebna vrsta vzdolžnih razpok so tako imenovane »vzdolžne ploskovne razpoke (sl. 4), ki se največkrat pojavljajo na ingotih ogljikovih jekel in nekoliko manj na ingotih nizko legiranih, kromovih, nikljevih, krom-nikljevih jekel in na jeklih z 1 do 1,5 % mangana. Nastanejo največkrat v jeklih z vsebnostjo ogljika tik pod eutektoidno točko v mejah od 0,4 do 0,7 % C. To je pri nizko legiranih jeklih na spodnji meji, pri ogljičnih pa na zgornji meji. Te razpoke nastanejo samo po ploskvah ingotov za razliko od vročih vzdolžnih razpok, ki nastanejo običajno po robovih.

Te razpoke so interkristalne narave in nastanejo v perlitnih jeklih, v katerih je feritna mreža. Vzrok tem razpokam je previsoka vsebnost aluminija in dušika. Aluminij znatno zniža razteznost pri temperaturah 600 do 800°C. Dušik ima podoben učinek samo, če je v jeklu skupno z visoko vsebnostjo aluminija.

To vrsto razpok preprečimo na sledeči način:

Slika 4 — vzdolžna ploskovna razpoka na ingotu C 4130

a) pri jeklih, ki so občutljiva na te razpoke, nadomestimo del aluminija s titanom ali vanadijem,

b) ingote moramo ohlajevati počasi ali pa jih vroče zalagati v ogrevne peči,

c) livne pogoje je treba skrbno regulirati, da se prepreči neenakomerni razvoj napetosti v ingotu med ohlajanjem.

Prelivanje

Pri prelivanju v kokile se tvori na površini taline oksidna koža, ki nastane iz produktov dezoksidacije, delcev ognjeodporne opeke in delcev strjene skorje. Ta koža nam pri vlišanju lahko povzroči tri oblike napak.

Prelita površina ingota (sl. 5) nastane pri prenizki temperaturi in majhni hitrosti litja, ko se koža zvije in prilepi k steni kokile, tako da jo tekoče jeklo prelije.

Prekinjeno litje (sl. 6) nastane v primeru, ko se polnjenje kokil iz kakršnega koli vzroka prekine, medtem ko koža prekrije ves presek ingota in del ostane v njem tudi po obnavljanju litja.

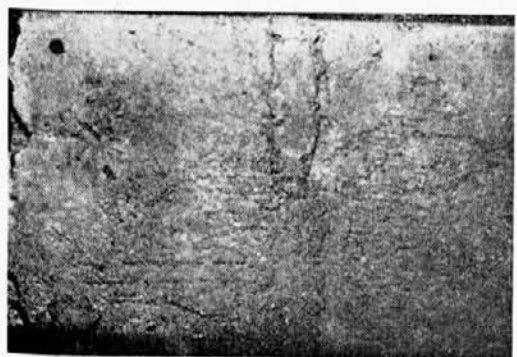
Dvojna skorja (sl. 7) nastane v primeru, ko jeklo po obnavljanju litja (pri prekinitvenem litju) prekrije vso kožo in poleg tega pride še v režo med kokilo in ingotom. Dvojna skorja nastane tudi v prime-

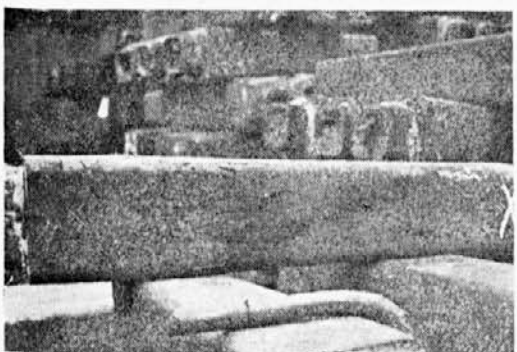
Slika 5 — prelita površina ingota

ru, ko plošča toči in jeklo izteče iz kokile, skorja pa se že strdi in po obnavljanju litja dobimo na ta način dvojno skorjo.

Slika 6 — prekinjeno lit ingot

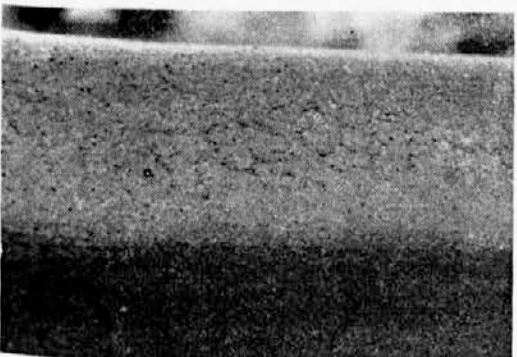
Osnovni ukrep za preprečitev napak, ki nastanejo zaradi prelivanja, je zvišanje temperature, povečanje hitrosti litja in preprečevanje vzrokov za prekinitev litja.

Slika 7 — dvojna skorja na površini ingota

Mrežasta površina ingotov

To je napaka, ki nastane pri uporabi kokil z izjedeni stenami. Površina ingota je nagubana in izjedena ter predstavlja odtis notranje površine kokile. Predolga uporaba in nekvalitetno delo s kokilami sta glavna vzroka mrežaste površine na ingotu (sl. 8). Napake so pogostokrat zelo

Slika 8 — mrežasta površina ingota

grobe in povzročajo velike težave pri ogrevanju in nadaljnji vroči predelavi ingotov. Paziti je treba, da se pri jeklih, ki se normalno težko predelujejo, uporabljajo samo dobre kokile (z gladko notranjo površino). Edini ukrep za preprečitev te napake je pazljivo delo s kokilami in pravočasno odstranjevanje slabih, obrabljenih kokil.

Žlindra na površini

Na površini dvigajoče se taline v kokili se nabere žlindra, ki nastane iz delcev opeke, dezoksidacijskih produktov in ostalih vključkov, ki se dvignejo na površino. Pri vlivanju se žlindra prilepi na steno kokile

Slika 9 — žlindra na površini ingota

le in dvigajoča se talina jo prelije. Tako prilepljena žlindra na površini ingota (sl. 9) dela težave pri vroči predelavi ingota. Vzrok tej napaki je nečisto jeklo, slabo izpihani livni kanali, slaba kakovost opeke ali slab premaz.

Tej napaki se izognemo s skrbnim čiščenjem livnega pribora, z uporabo kakovostne opeke in dobrega premaza.

Vključki opeke na površini

Na površini ingota vidimo včasih posamezne vključke ali mesta, posejana z vključki. Ti vključki so deli odlomljene ognjeodporne opeke in malte. Taki vključki (sl. 10) so lahko samo na površini, lahko

Slika 10 — vključki opeke na površini

pa segajo precej globoko v površino ingota. V tem primeru dobimo napako tudi na končnem profilu.

Za preprečitev te napake moramo uporabljati kakovostno opeko, čisto delo pri stavljanju kokil na livne plošče (skrbno izpihovanje kanalov).

Narasla (gobasta) glava ingota

Ta napaka (sl. 11) nastane na ingotih v primeru, ko ima jeklo veliko količino plinov. Ti plini povzročajo mehurčke, ki se odpravljajo proti mestom, kjer se talina nazadnje strdi, to je pod luncker. Proti kon-

Slika 11 — narasla glava ingota

cu strjevanja plini potisnejo talino, ki se še ni strdila, v luncker, ki se več ali manj zapolni. Vzrok tej napaki je velika količina plinov, ki pridejo v jeklo z mokrimi dodatki, s ferolegurami, z vlažno ponovco ter z vlažno obzidavo livne plošče in lijaka. Tej napaki se izognemo, če izdelamo dobro dezoksidirano jeklo, uporabljamo suhe dodatke, ferolegure z majhno vsebnostjo plinov, dobro posušeno ponovco, livne plošče in lijake.

Pljuski

To so napake, ki jih povzročajo brizganje in pljuskanje jekla na začetku litja. Delci, ki padejo na steno kokile, se hitro strdijo,

Slika 12 — pljuski na površini

oksidirajo in tvorijo na površini ingota napako, ki jo imenujemo »pljuski« (sl. 12).

Če se talina v kokili dviga, se ti delci toliko ohladijo in oksidirajo, da se pri stiku s tekočo talino ne raztalijo v njej, ampak tvorijo napako površine. Nastanek te napake na površini ingota je odvisen od odnosa hitrosti oksidacije delcev in hitrosti litja.

Kolikor je hitrost litja takšna, da prekrije delce, preden oksidirajo, napaka ne nastane.

Nastanku te napake se izognemo z zvišanjem temperature in hitrosti litja. Brizganje in pljuskanje curka jekla zmanjšamo tudi s pravilnim odpiranjem izlivka in z dobrim premazom kokile.

Kraste

To so hrapave izbokline na površini ingota (sl. 13), ki so odtis vboklin na notranji površini kokile. Kraste nastanejo običajno pri nogi ingota, in sicer zato, ker tam na-

stanejo največkrat vbokline zaradi odbijanja curka jekla od stene kokile pri vli-vanju. Če curek, ki priteka od spodaj v koki-lo, ni navpično usmerjen, razjeda steno kokile. Kokila je posebno močno razjede-na v primeru, ko je postavljena ekscentrično.

Slika 13 — krasta na površini ingota

Tej napaki se izognemo s pravilnim centriranjem kokil in s pravilnim usmerjanjem curka jekla.

Luknjičava površina ingotov

Luknjice na površini ingota so odprte (sl. 14) za razliko od podpovršinskih mehurčkov. Te luknjice povzročajo plini, ki

Slika 14 — luknjičava površina

nastanejo na notranji steni kokile zaradi vlažnosti stene kokile ali pa plini, ki se razvijajo ob stiku taline s slabim premazom (lakom), s katerim so premazane stene kokile.

Luknjičavost preprečimo z uporabo kakovostnega premaza, s katerim tanko pre-mažemo steno kokil in z uporabo toplih kokil pri litju.

Milan Pavič

ALI ZNAMO SLOVENSKO

predprostor — veža, prehodni prostor, sprednji prostor, priklet
mi ne preostane drugega — drugo mi ne preostane
biti prepričan v kaj — biti prepričan o čem
predstoječ — bližnji, sedanji, pred nami
preuranjen — prezgodnji, prenegel, pre-nagljen
pribaviti — oskrbeti, priskrbeti
sestane je pričel — sestanek se je pričel
prična — pograd, leseno ležišče
pridigo držati — pridigo imeti
pridobiti na teži — pri teži
ob priliki kongresa — ob kongresu; živ-ljenjske prilike — razmere

primeniti — uporabiti, prenesti na kaj
principiellen — načelen
prislovica — pregovor
prisotnost duha — prisebnost
pristojati — pristajati
pristopiti k reševanju vprašanja — lotiti se vprašanja
to mi drago pride — to me veliko stane
priti v ókom — preprečiti, prepovedati, onemogočiti
priti k nogam — priti peš
priznanica — pobotnica, potrdilo
proba — poskus, poskusni vzorec, poskusna vožnja, merjenje
procvit — razcvet, uspeh
roč priti — poginuti, pokvariti se, izgubi-ti se
prorok — prerok
propalica — izprijenec, pokvarjenec

proslul — razvpit
prospeh — rast, razcvet, uspevanje
vzeti prostor — usesti se
protiviti se — ustavljati se, upirati se
prsa — prsi
voditi računa o čem — paziti na kaj
rang — vrsta, red, stopnja
raz mize — z mize
razmak — razmik, razdalja
raznešen — raznesen
razstati se — raziti, ločiti, posloviti se
razven — razen
častna reč — častna beseda
revanža — revanša, maščevanje, povračilo
rimokatoliški — rimskokatoliški
rododzmena — izmena rodov
rokovodstvo — vodstvo, ravnanje
romansje — romanopisec
rudokop — rudnik, rudar

Statistika — korak k izboljšanju našega dela

Proizvodnja postavlja pred proizvajalca vedno nove zahteve glede količine in kva-litete na eni strani in zniževanja proizvod-nih stroškov na drugi strani. Da bi dose-gli ta cilj, se trudijo strokovnjaki po vsem svetu za izboljšanje tehnoloških in delov-nih postopkov in iščejo vedno nove meto-de za dviganje produktivnosti in kvalitete dela. V ta namen se organizirajo pri posa-meznih podjetjih razne strokovne službe, od priprave dela, analitskih in raziskoval-nih oddelkov do raznih statističnih birojev ter oddelkov za študij in analizo dela.

Vse navedene službe in biroji in še mnoge druge so nedvomno potrebne in koriste-ne za nadaljnji razvoj proizvodnje, če seveda tudi služijo svojemu namenu. V tem sestavku se ne bomo spuščali v polemiko o delovanju posameznih služb in o njih-ovem neposrednem vplivu na proizvodnjo,

ampak si bomo na kratko ogledali samo eno od njih, to je statistično kontrolo.

Vsi vemo, da imamo pri nas veliko števi-lo raznih statističnih uradov in ustanov, ki se ukvarjajo z zbiranjem raznih koristi-nih in nekoristnih podatkov, ki v mnogih primerih sploh ne služijo svojemu name-nu. Prav tako pa moramo vedeti, da si je skoraj nemogoče zamisliti sodobno podjet-je z visoko razvito produktivnostjo dela brez urejene in uspešne statistične kon-trole, ki omogoča proizvajalcem sproti od-krivati napake, ki se pojavljajo v tehnološkem procesu. (Obširno razpravo o name-nu in uporabi statistike v kontroli avtorja inž. Jožeta Rodiča glej v 1. št. »Koroškega fužinarja« letos.)

Na osnovi dosežkov statistike v kontroli raziskav in tehnologije v industrijsko vi-soko razvitih deželah so začeli tudi naši

Na startu

Foto: R. Gračičnik

Železne »vaze«

strokovnjaki uvajati in uporabljati te metode predvsem za dviganje kvalitete naših proizvodov. Pri tem se pa moramo zavedati, da tako obširnega in zahtevnega dela ne more izvršiti posameznik, temveč je potrebno sodelovanje širšega kroga ljudi.

Da bi to delo zaživel in postalo življenjsko uporabno na vseh področjih naše proizvodne dejavnosti, smo na pobudo vodstva mehanične delavnice in OTKR v februarju tega leta seznanili vsa vodstva sklopov obratov in obratovodstva o predvidenih seminarjih o uporabi statistike v kontroli, tehnologiji in raziskavah. Bilo je predvideno, da se v te seminarje vključi poleg kontrolorjev tudi širši krog vodstvenega in strokovnega kadra, kot so planerji, kalkulant, tehnolog, lanserji, delovodje, asistenti in obratovodje, skratka vsi, ki bi lahko predelano gradivo direktno ali indirektno vnašali v proizvodnjo. Zaradi specifičnosti snovi, različnega namena uporabe in nivoja slušateljev so bila predvidena predavanja na dveh nivojih (težavnostnih stopnjah), in sicer za I. stopnjo do nepopolne srednje izobrazbe in za II. stopnjo, za katero je pogoj najmanj ustrezna srednja izobrazba in višja ali visoka šola. Odziv za omenjene seminarje je bil razen nekaterih izjem zelo dober, saj so bili prijavljeni za obe stopnji seminarja od vodstev sklopov in obratovodstev skupno 203 sodelavci.

Število prijav po posameznih obratih ali sklopih kaže razpredelnica, ki je obenem

Obrat — oddelek	I. stop.	II. stop.
topilnica	3	3
livarna	8	13
priprava dela jeklarne	14	4
valjarna	—	—
kovačnica	—	—
termična obdelovalnica	5	1
sklop mehanskih obratov	39	51
termoenergetski	—	4
kemijski oddelek	14	8
OTKR	17	17
CPD	1	1
Skupno	101	102

tudi slika, ki nam kaže, kakšno je zanimanje za tovrstno dejavnost v podjetju nasploh. Razen kovačnice in valjarne, ki nista prijavili nobenega kandidata, so vsa vodstva sklopov, obratov in oddelkov pokazala veliko zanimanje za seminar, kar nam je tudi porok, da bo vloženo delo rodilo sadove.

Seminarje statistike bi po predhodnem planu morali izvesti že v februarju in marcu, vendar zaradi ovir, ki so nastopile, to ni bilo mogoče. V aprilu so bili organizirani seminarji HTV, v katere je vključenih tudi precejšnje število slušateljev statistike in zaradi tega ni bilo možno izvesti obeh seminarjev istočasno. Zato smo v tem času izvedli samo 1. stopnjo, medtem ko bo 2. stopnja na vrsti šele v septembru in oktobru tega leta.

Seminar za 1. stopnjo je bil organiziran v dveh izmenah izven rednega delovnega časa, tako da so se imeli možnost vključiti vsi prijavljeni. Tudi udeležba na predavanjih je bila zelo dobra, saj se ga je kljub neugodnemu času, v katerem je bil semi-

nar izveden, udeležilo povprečno 72 slušateljev. Enako upamo, da bo tudi na 2. stopnji v septembru.

Gradivo za 2. stopnjo je nekoliko razširjeno, zato se deli na dva dela. Zaradi lažjega razumevanja pomena in vsebine seminarja statistike priobčujemo celotni učni načrt za prvi in drugi del 2. stopnje, ki se bo izvajala jeseni.

2. stopnja — I. del

Uvod

— Pomen in možnosti statistike v industriji

— Osnovni cilji pri uvajanju statističnih metod dela v kontroli in raziskavah

— Značilnosti, uporabnost in koristi osnovnih statističnih modelov

— Pojmi tolerance, kvalitete, specifikacije in ekonomske kvalitete

— Kritično ocenjevanje verodostojnosti in pomena statističnih metod v odvisnosti od števila razpoložljivih vrednosti.

Analiza normalne razporeditve

— Značilnosti normalne (Gausove) razporeditve in pomen osnovnih parametrov

— Izračun parametrov

— Grafična metoda analize normalne razporeditve z uporabo verjetnostne mreže

— Določanje prirodnih toleranc in tolmačenje rezultatov v analizi normalne razporeditve

Binominalne in Poissonove distribucije

Vzorčenje in statistično prevzemanje

Tehnika kontrolnih kart v kontroli kvalitete

— karte $x-R$ za spremenljivke

— karte p za atributivne vrednosti

— karte c za defekte

Praktični primeri

Diskusija

Čas: 12 ur

2. stopnja — II. del

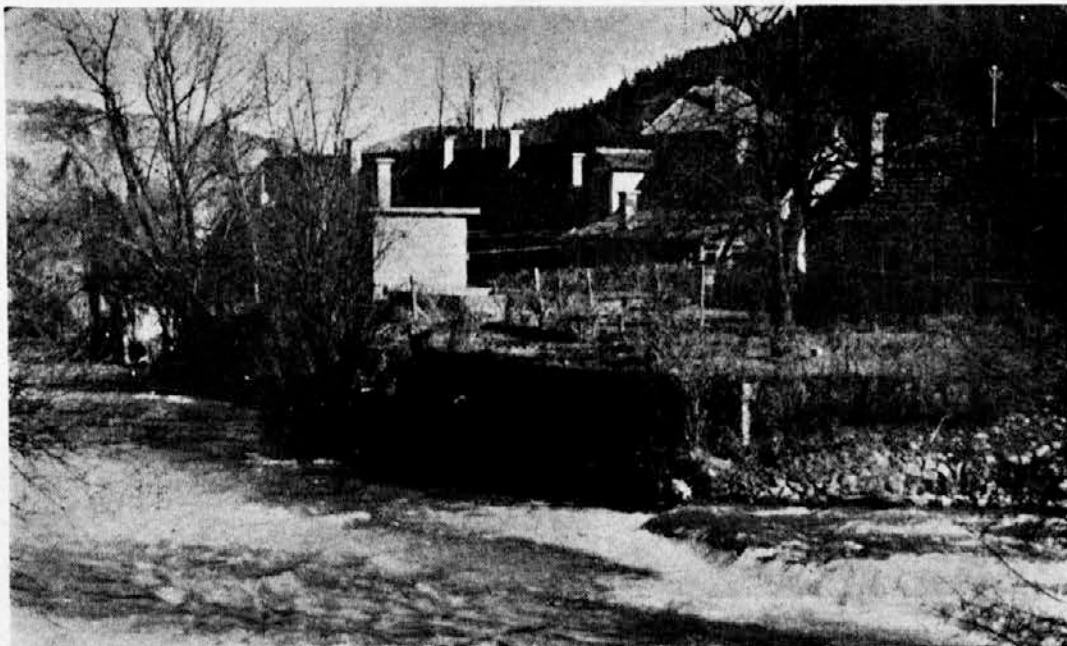
Primerjava parametrov za serije normalne razporeditve

Analiza variance

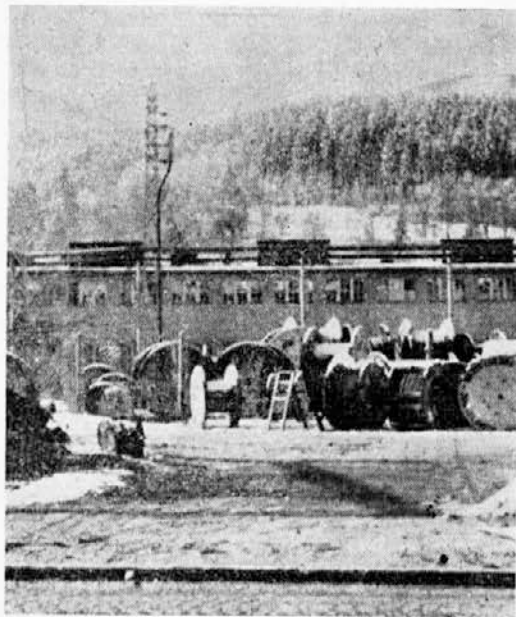
Analiza bivariantnih distribucij

— trend

— regresija

Popoldan ob Meži

»Spule«

- korelacija
- asociacija

Statistično planiranje v raziskavah in tehnologiji

Hitre metode statističnih analiz

— metode rangov

— metode sukcesivnosti

— hitre metode korelacij

— metode za oceno pomembnosti razlik

Praktični primeri

Osnove linearnega programiranja

— »simpleks metoda« za določanje optimalnih pogojev proizvodnje

— »transportni problemi« za urejanje ritma proizvodnje in medsebojnih povezav

Možnosti in koristi uporabe elektronskih računalnikov v kontroli, raziskavah, planiranju in analizah proizvodnje

Čas: 10 ur.

Po zaključnem splošnem delu za obe skupini bodo slušatelji razdeljeni na skupine po področjih, kjer se bodo obravnavali praktični primeri s tistega področja, na katerem slušatelji delajo, tako da bodo osvojeno gradivo tudi praktično uporabili.

Ta seminar ni in ne sme biti neka kampanjska akcija, ampak organizirano delo nas vseh ter nadaljnji korak k dvigu kvalitete našega jekla in dela. Če bomo to zavestno in dosledno tudi uvajali v delovne in tehnološke procese, nam ne bo žal truda in stroškov, ki smo jih vložili.

Franc Vreš

ZAHVALA

Ob smrti naše drage matere Terezije Radušnik se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam ob tej bridki uri stali ob strani in kakorkoli pomagali, darovali cvetje ter jo spremljali na njeni zadnji poti.

Radušnikovi

MISLIM, DA ...

Nimamo želja kot marsikje drugod na svetu. Skromni smo in zadovoljni z malim.

Mlad človek razmišlja o svoji bodočnosti in željah, kaj želi postati in kakšno delo bi ga veselilo. Vemo, da je delo, ki ga

opravljamo z veseljem, kvalitetnejše, učinkovitejše pa večji.

Ali damo mladim vselej to možnost?

Večkrat sem imel priložnost slišati naše mlade, ki pravijo: »Enkrat živim, rad bi delal to in to, za kar imam zahtevano kvalifikacijo.« Vendar izbire ni in marsikateri, ki je vztrajal pri svojih življenjskih ciljih, je moral poiskati službo drugod. To se dogaja tudi pri nas v železarni.

Fant dela na nekem oddelku, kjer mu delo ne »leži«, na drugem pa bi lahko razvil svoje sposobnosti, vendar ga ne pustimo tja. Raje pustimo, da odide iz podjetja.

Včasih bi take primere lahko primerjali z volom, ki smo ga vpregli v jarem in »hija«, »štija«, »hop« do »o'ha«, vse kratko življenje, tako kot to obstoj zahteva, brez izpolnitve skromnih osebnih ciljev in želja.

Mislím, da to ni prav.

Li

ALI SO PROSLAVE NA RAVNAH SPLOH SE POTREBNE

Povsod po Sloveniji so se letos spomnili zgodovinskega dneva pred 25. leti, ko so se v Vidmarjevi hiši v Ljubljani sestali pokojni Kidrič, dr. Bebler, Zihel in drugi, dneva, ki je pomenih zgodovinski preobrat za slovenski narod — 27. april — dan ustanovitve OF.

Tudi pri nas na Ravnah smo se spomnili tega dneva s proslavo na predvečer velikega dne. Večer je bil izpopolnjen z recitacijami in petjem ter z novostjo — nagrajevanjem najboljših nalog, ki so jih pisali po šolah na temo »27. april 1941«. Najboljša naloga je bila tudi prebrana. Torej: program dovolj pester in primeren za tako proslavo.

Gledal sem Vugovo dramo Requiem za heroje, bral Šipkovo Pomlad, rojeno iz krvi, poslušal sem tov. Kimovca na slavnostni seji glavnega odbora SZDL. Vse to da veliko misliti. Tistim pa, ki so ta čas doživeli bolj neposredno, verjetno obuja spomine na zmage in poraze, na trpljenje in radost, na preživele in mrtve ...

Teh 25. let je dalo tudi Ravnam veliko, pravzaprav več, kot bi si kdorkoli to lahko nekdanj predstavljal, in načela, ki so se takrat, 27. aprila

1941, porajala in v kasnejših letih v krvi uresničevala, še dajejo in bodo še dajala. In prav zato bi si človek mislil, da bo obletnica tako velikega dne tudi pri nas dostojno počaščena.

»Danes pa gre veliko ljudi na proslavo,« je nekdo pripomnil, ko smo šli na Čečovje. Res, truma ljudi, a vsi so zavili mimo kavarne, v nova, lepa stanovanja na Čečovju; šli so namreč iz kina. Kavarna pa je sprejela peščico ljudi. Tiste, ki so organizirali proslavo, tiste, ki so bili nagrajeni, tiste, ki so nastopali in tiste zelo redke, ki so samo poslušali. Pa se večkrat točemo po prsih, izkazujemo našo zavest, govorimo, agitiramo, kritiziramo; ob taki priliki pa se v vsej luči pokažemo, kakšni smo. Nezainteresirani, grabežljivi, briga nas, kaj je bilo, samo na sebe še mislimo in na jutrišnji dan, pehamo se za ugodje. Prav bi bilo, da bi vsaj včasih mislili tudi na včeraj in predvčerajšnjim z željo, da se predvčerajšnji dan ne bi nikoli ponovil. Mogoče bomo takrat bolj dovzetni za dostojno proslavitev zgodovinskih dni, dostojni proslaviti dan, ki ga bi morali vsi na Slovenskem spoštovati.

Če pa na Ravnah, na braniku slovenstva, na Ravnah, kjer pridobitve naravnost bodejo v oči, na Ravnah, kjer je preko 300 komunistov in cel kup inteligence, ne mislimo tako, pa jasno in na glas to tudi povejmo, ker delati proslave zaradi proslave res nima smisla.

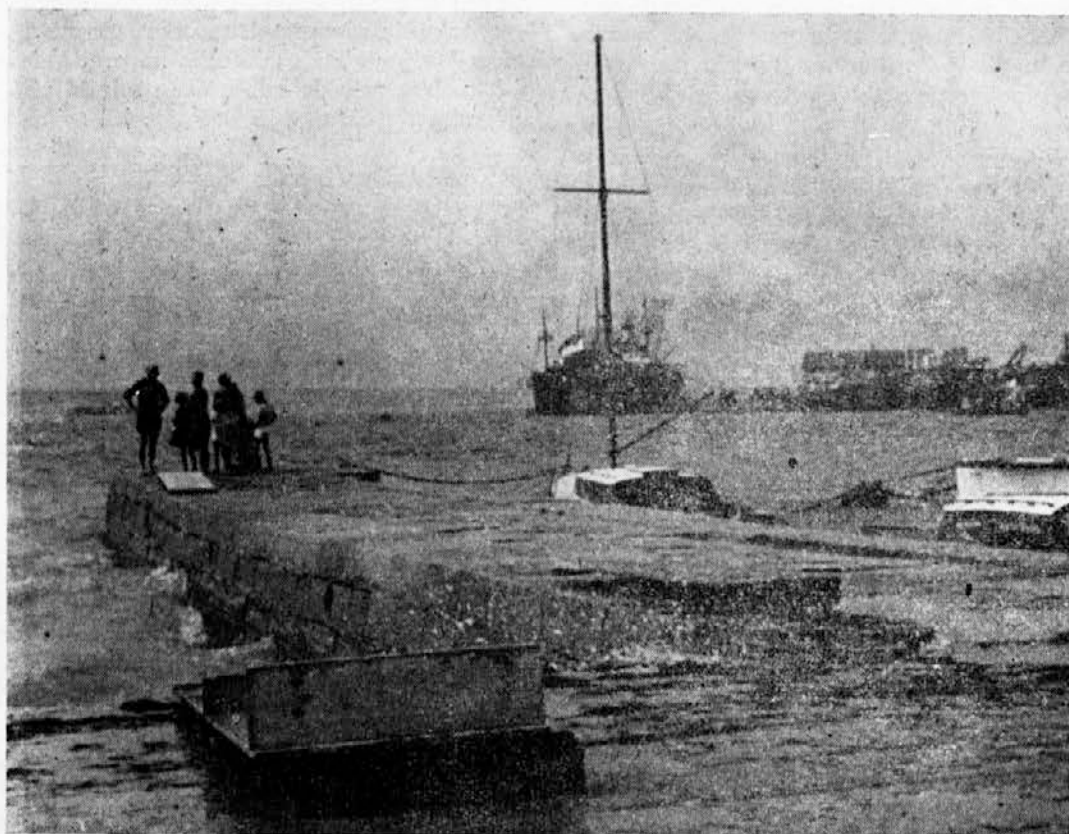
-ate-

NAGRADNI NATEČAJ ZA SPOMIN OF

Republiški sekretariat za prosveto in kulturo je poslal vsem šolam razpis natečaja za sestavke o 25-letnici ustanovitve OF. V naši občini so se ga udeležile vse šole, posebna komisija, ki jo je imenoval občinski odbor SZDL, pa je izbrala dve najboljši deli.

Med prispevki šol druge stopnje je osvojil nagrado gimnazijec MILAN OCEPEK, med osnovnošolskimi pa je bila najboljša MARJANA ERŽENIČNIK, učenka 8. razreda osnovne šole Prežihov Voranc z Ravn na Koroškem. Njen sestavek smo objavili na 1. strani.

Obe deli bosta zastopali našo občino na republiškem finalu.

Morje spet vabi

Foto: H. Gigerl

ČELADE IN SKLADIŠČA

Vsekakor moramo pozdraviti iniciativo, da postaja naš Informativni fužinar vedno bolj prostor za razprave in izmenjavo mnenj.

V prejšnji številki Informativnega fužinarja pisec članka »Dobili smo čelade« razpravlja, ali je bilo potrebno prej zgraditi skladišča ali pa nabaviti čelade. Nedvomno je, da rabimo oboje in razen tega še marsikaj — dograditev nove jeklarne z dvema 40 t birlec pečema, dograditi moramo novo blooming valjarno, ki bo valjala 2,5 t težke ingote, zgraditi moramo nova stanovanja za naše sodelavce itd., itd. Vendar hotenje po zgraditvi vsega naenkrat je eno, možnosti so pa drugo — posebno sedaj, ko v reformiranih pogojih prav točno še ne moremo reči, kdaj se bo vse zastavljeno dogradilo.

No, pa se povrnimo nazaj z namenom, da dopolnimo članek v prejšnji številki našega glasila s konkretnimi številkami in dokumentacijo ter s tolmačenjem. Pisec članka omenja, da je ugotovil, da je bilo med nezgodami največ opeklin. Statistika, ki jo vodi služba HTV železarne Ravne, kaže, da se je ponesrečil od skupno ponesrečenih pri pečeh zaradi opeklin naslednji odstotek:

1964. leta	14.5 %
1965. leta	12.8 %
1966. leta	9.1 %

od vseh nesreč skupaj. Kot vidimo, je kolektiv pri pečeh pazljivost povečal tako daleč, da je med 11 nesrečami le ena opekline od brizganja iz peči. Ko bomo imeli vse skladiščne razmere v redu, se bo potrebno k temu pregledu nesrečnih primerov povrniti in ugotoviti, če bodo boljši skladiščni pogoji za rudo, jedavec in ostalo povsem odpravili tudi nesrečne primere opeklin zaradi brizganja iz peči.

Sedaj preidimo na važen material t. j. na rudo za žilavljenje. Pisec članka piše, da imamo namesto rude samo blato. V dopolnilo bi pojasnil, da leži v železarni 1,600.000 kg najboljše kosovne rude iz Indije, ki jo že par let uvažamo. Debelina rude je razvidna s fotografije, kjer je na rudo položen lesen meter z decimetrsko razdelbo, ki kaže, da je zrnovitost rude od $\frac{1}{2}$ do 2 dm.

Rude imamo na zalogi še za več mesecev, ker jo prevažamo z velikimi prekooceanskimi ladjami in jo zaradi tega naenkrat prejmemo nekaj tisoč ton. Ta ruda ni higroskopska in se ob lepem vremenu že sama osuši. Če pa slučajno dežuje, jo je treba v topilnici osušiti, obstaja pa možnost žarjenja v zato izdelanih žarilnih pečeh za ogrevanje dodatkov. Peči sta bili dve, ena je še v obratu, eno so dali v odpis.

Sušenje rude in jedavca pa bo v nekaj mesecih odpadlo, ker so nam tovariši iz kapitalne izgradnje obljubili, da bo prostor za rudo in dodatke pokrit do junija t. l. S tem bodo vse ideje o pokritem skladišču ne glede na to, ali so prišle »od spodaj« ali »od zgoraj«, dejansko ostvarjene. Torej bo to gotovo koristna in nujna investicija.

Pri planiranju razvoja tovarne se nikakor ni pozabilo na graditev skladišč. Pisec članka je dal predlog, da bi namesto nabave čelad zgradili skladišča. Za čelade smo plačali 14,468.510 din, medtem ko skladišča stanejo mnogo več.

V zadnjih letih smo zgradili in dali v obrat sledeča skladišča:

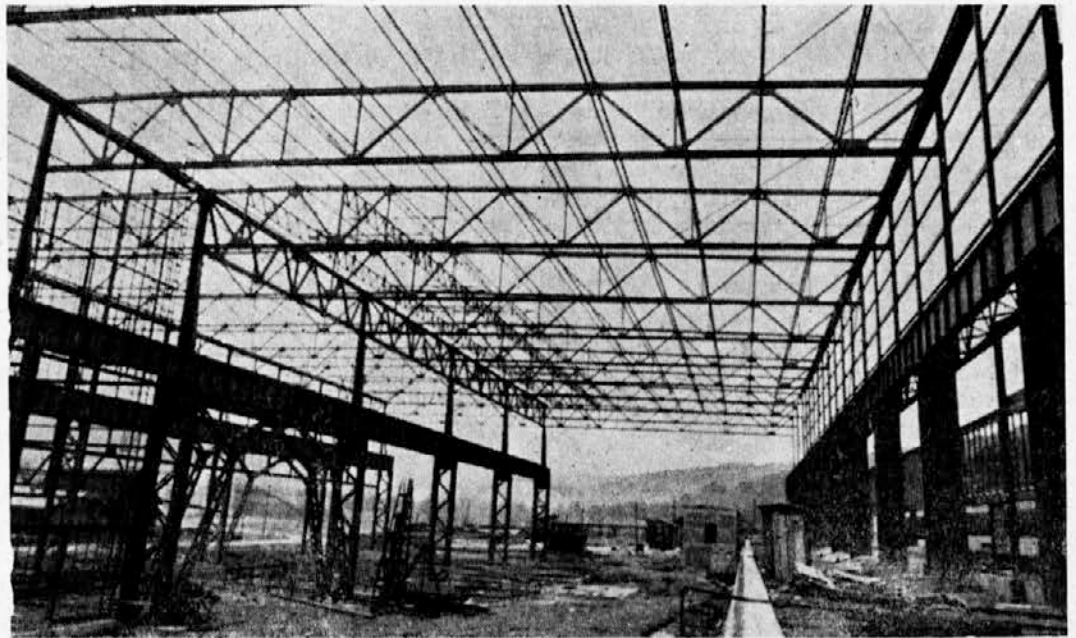
hangar »Loko« ob Meži s	490 m ² ,
hangar »Loko« na kolodvoru s	1046 m ² ,
hangar »Dravograd«	
na kolodvoru z	900 m ² .
Skupno imamo	2436 m ²

nove skladiščne površine.

Razen tega je tik pred dograditvijo še eno novo skladišče »zadaj za špedicijo«, ki bo imelo 1800 m² površine. Ko bo to skladišče nekako v poletju začelo obratovati,

V železarni imamo najkvalitetnejšo rudo na svetu — indijsko

Skladiščni del za dodatke bo v nekaj mesecih pokrit

Še eno novo skladišče s 1800 m² bo poleti dano v uporabo

Naši strojevodje po uspelem tečaju

Foto: R. Gračičnik

NOVI STROJEVODJE DIESELSKIH LOKOMOTIV

Z nabavo nove manevrske dieselske lokomotive jakosti 200 konjskih sil za premik na našem normalno tirnem omrežju je v prometnem obratu nastalo vprašanje strokovnega kadra, ki naj bi na štiri izmene upravljal z novo lokomotivo. Metalurška industrijska šola — oddelek za izobraževanje odraslih — je na predlog obratovodstva prometa in v soglasju s tehničnim direktorjem inž. Mahorčičem, organizirala tečaj, na katerem si je dvanajst, v prometni stroki že zaposlenih tovarišev pridobilo potrebno znanje in naziv strojevodje parnih in dieselskih lokomotiv na industrijskem tiru.

Predavatelji iz železniške šole Maribor, sekcija za vleko, so obsežno učno snov tako uspešno in nazorno razlagali in posredovali tečajnikom, da so zaključni izpit opravili:

dva tečajnika z odličnim uspehom, šest tečajnikov s prav dobrim uspehom in štiri tečajniki z dobrim uspehom.

K doseženemu uspehu novim strojevodjem iskreno čestitamo.

Sodelavci ekonomske enote prometa so ponovno dokazali, da žele vedno in povsod izpopolnjevati svoje znanje tudi s tem, da bodo v jeseni zaključili tečaj za premikače mlajši tečajniki.

Močno jamstvo, da bo strokovni nivo sodelavcev prometnega obrata še kar naprej rasel, so tudi razmeroma številni slušatelji iz prometnega obrata na tehnični srednji šoli na Ravnah.

bomo imeli že 4.236 m² novih skladišč v zadnjih nekaj letih.

Po dosedanjih podatkih stanejo ta skladišča 139.636.657 din, iz česar je razvidno, da predstavlja vrednost čelad le ca. 10 % gornje vsote in iz tako malega zneska skladišč ne bi mogli zgraditi.

Namen tega članka je, omenjeni članek dopolniti s stvarnimi podatki in opisati dejansko stanje.

F. B.

Znanje je pa najmočnejše orožje proti primitivnosti v proizvodnji in jamstvo za uspeh gospodarske reforme in dvig življenjske ravni.

Janez Gorjanc

ZASLUŽEN POKOJ ZA DOBREGA SODELAVCA

Iz prometnega obrata je odšel v zaslužni pokoj naš sodelavec Franc Drofelnik.

Tovariš Drofelnik je bil zaposlen v prometnem obratu od 1942. leta, leta 1945 pa je bil dodeljen k transportni skupini kot predelavec. Svoje delo je vestno opravljal, saj skoraj ni agregata v železarni, pri katerem ne bi sodeloval s svojo skupino. Skozi njegove roke so se transportirali razni stroji, transformatorji do 50 ton teže ter ves konstrukcijski material za nove hale.

Tovariš Drofelnik je veliko žrtvoval za izgradnjo naše železarne, saj nam je bil ob vsakem času na razpolago in smo ga večkrat poklicati tudi ponoči ter nam je bil vedno na voljo.

Zato se mu naš obrat iskreno zahvaljuje in mu želi ob upokojitvi še mnogo let zdravja.

Ivan Močnik

APRILA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Ivan Čegovnik — SS, Franjo Virnik — VSS, Marija Stravnik — SS, Jože Kobolt — NK, Mirko Buhvald — KV, Avgust Dežman — NK, Jože Jevšnik — NK, Vinko Miklavc — NK, Maksimiljan Lipnik — KV, Albert Proprat — NK, Stanislav Čapelnik — NK, Jože Ozanič — NK, Rudolf Mesner — NK, Vladimir Mihin — NK, Jože Mataija — NK, Oto Mlinšek — NK, Peter Gostenčnik — NK, Alojz Božič — KV, Albin Kapel — NK, Mirko Sovič — NK, Pero Janko — PK, Ivan Jambrošič — NK, Mirko Podržan — NK, Marko Petrušič —

NK, Jože Vinšek — NK, Franc Boštjan — KV, Franc Novak — NK, Božidar Šlebnik — KV.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Marija Lečnik — NSS, Ivan Gostenčnik — KV, Jože Pekl — KV, Julijan Krevh — PK, Rudolf Planinšek — NK, Franc Nagernik — KV, Ivan Predikaka — KV, Rudolf Kojzek — NK, Matija Strniša — PK, Pašaga Uzunič — VK, Jože Žvižaj — PK, Vinko Ramšak — NK, Vinko Močiljanin — NK, Alojz Kotnik — NK, Franc Jamnik — PK, Luka Vajič — NK, Stanko Koprivnik — NK.

LAHKO BI BILO USODNO

Iz dnevnika dela poklicne gasilsko-reševalne službe je razvidno, da je dne 5. aprila 1966 ob 23.05 nastal začetni požar v garderobni omarici skladiščne službe v zgradbi nabavnega oddelka. Za vso pozornost gre zahvala šoferju Jožetu Savincu, ki je požar opazil in nemudoma javil gasilski službi, ki je požar takoj lokalizirala.

Ob poizvedbah, kako je do požara prišlo, je delavec Stanko Koprivnik izjavil, da so mu verjetno sodelavci v bluzo nastavili žareč cigaretni ogorek, ki ga on ni opazil in je svojo delovno bluzo obesil v omarico, ter jo ob koncu izmene zaklenil in zapustil garderobni prostor. Možno pa

je, da je imenovani sam kadil in pozabil cigaretni ogorek na polici v omari.

Na srečo ni bilo hujših posledic. Škoda je utrpel le uporabnik garderobne omariče, ki so mu zgoreli delovna obleka, usnjevolneni brezokavnik in delovni čevlji.

Zaradi takega igranja in malomarnega obnašanja posameznikov bi lahko prišlo do velikega požara, pri katerem bi lahko nastala precejšnja škoda. Da do tega ni prišlo, je pripisati pločevinasti garderobni omarici. S fotografije je razvidno, da so bili v bližini leseni predmeti. Če bi bila še omara lesena, pa bi bilo to usodno.

Ta slika naj bo v opomin ostalim. Za omenjene delavce skupno z oškodovancem pa naj vodstvo skladiščne službe poskrbi, da do takih primerov ne bi več prišlo.

V. Vališer

Obrati so tekmovali v kegljanju

Tudi letos je sindikalna podružnica železarne razpisala medobratne športne igre. Med prvimi je bilo tekmovanje v kegljanju, sledilo pa mu bo, še plavanje, streljanje z zračno puško in namizni tenis.

Komisija za rekreacijo in oddih je z željo, da bi poživila to športno zvrst tekmovanja in da bi bilo tekmovanje čim bolj množično, razpisala tudi številne nagrade za najboljše tekmovalce.

Tekmovanje se je pričelo 13. aprila. Že prvi dan so se pokazali lepi rezultati. V nedeljo, 24. aprila, pa so zdrsele še poslednje kroglice po asfaltni stezi, da bi zrušile kar največ kegljev, toda novega rekorda ni hotelo biti. Ob desetih dopoldne je predsednik komisije za rekreacijo in oddih Oto Leš slovesno zaključil tekmovanje.

Najboljši so se razvrstili takole:

1. Albin Rapnik — OTKR 96 lesov
2. Feliks Senica — mehanična 95 lesov
3. Albin Rihar — modelna 90 lesov
4. Franc Tušek — livarna 89 lesov
5. Peter Igerc — topilnica 86 lesov
6. Štefan Filipančič — MIS 85 lesov
7. Stanko Ikovič — livarna 85 lesov
8. Adolf Hanuš — topilnica 81 lesov
9. Drago Dolinšek — str. remont 81 lesov
10. Adi Pustoslemšek — mehanična 80 lesov
11. Ivan Mlakar — energetski 80 lesov itd.

Od žensk sta dosegli najboljše rezultate:

1. Elica Rapnik — jeklarna 68 lesov
2. Lizika Gorenšek — uprava 59 lesov

Izven konkurence so dosegli:

1. Mirko Hrovatič — livarna 85 lesov
2. Peter Šetina — uprava 84 lesov
3. Jože Smode — livarna 83 lesov

Tudi slednjim je bila dodeljena ena nagrada, za množičnost pa je bilo podeljenih še 6 nagrad ne glede na uvrstitev.

Po številu udeležencev tega tekmovanja je bila najboljša jeklarna, med najslabšimi pa uprava in TPO. Vrstni red je bil:

1. jeklarna	59 tekmovalcev
2. mehanična	32 tekmovalcev
3. energetski	31 tekmovalcev
4. uprava	15 tekmovalcev
5. TPO	9 tekmovalcev
6. izven konkurence	9 tekmovalcev
(v glavnem registrirani člani KK Fužinar)	
S k u p a j :	155 tekmovalcev

Videti je, da ima jeklarna največ športnikov in dobrih organizatorjev, zato jih posnemajte v športnih disciplinah, ki se bodo zvrstile v maju in juniju.

Vsem nastopajočim, posebno pa še zmagovalcem, najtoplejše čestitke, komisiji za rekreacijo in oddih ter funkcionarjem KK Fužinar pa naša zahvala za trud in razumevanje pri organizaciji tekmovanja.

H. O.

VELESALOM NA URŠLJI GORI

Letos smo izvedli 17. koroški veleslalom na Uršlji gori 5. aprila. Uršlja gora postaja vse bolj privlačna ne samo po svojih smučarskih terenih, temveč bo tudi bodoči turistični center. Že po številu udeležencev se vidi, kako privlačen je ta del Koroške, saj se je za to

tekmovanje prijavilo več kot sto tekmovalcev iz naše republike. Pokrovitelj tekmovanja je bila železarna, tehnično vodstvo tekmovanja pa je izvedel SK Fužinar.

Snega je bilo dovolj, tekmovalno progo pa je pripravil smučarski veteran Karel Fanedl. Start je bil poleg televizijskega stolpa na vrhu Gore, proga pa je potekala po strmem pobočju mimo koč na Lužah do cilja na Bukovju.

Letos je to tekmovanje štel za kategorizacijo republiškega razreda, vendar domačinom ni obetalo, da bi obdržali lani osvojeni prehodni pokal, saj so domači smučarji večinoma pri vojakah.

Na progi, ki je merila 1800 m, z višinsko razliko 360 m, je nastopilo nad 100 članov in članic, starejših in mlajših mladincev in mladink.

Kot se je predvidevalo, je prehodni pokal osvojila ekipa Maribora, pokal za najboljši doseženi čas je osvojil Mariborčan Tone Vogrinc. Pri članicah smo pričakovali dobro uvrstitev domače tekmovalke Vide Tevževe, vendar je imela v letošnji sezoni na vseh tekmovalnih smolo, da ni prevzela proge zaradi padcev ali okvar na smučeh. Toda smola se je ponovila in prvo mesto je osvojila državna prvakinja Krista Fanedl.

Po končanem tekmovalstvu je na smučarski koči v imenu pokrovitelja direktor Gregor Klančnik čestital vsem udeležencem ter podelil zmagovalcem prehodni pokal, plakete in diplome.

I. M.

Anka in Marina — republiški prvakinji v plavanju

Zimsko pionirsko republiško prvenstvo je bilo 17. aprila v Kranju. Za to tekmovanje je dal ponudbo tudi PK Fužinar. Plavalna zveza zaradi neugodnih prometnih zvez ponudbe našega kluba ni sprejela, tako so naši plavalci odšli ob petih zjutraj na pot v Kranj. Na prvenstvu je sodelovalo osem slovenskih klubov. Ekipa PK Fužinar je štela 14 pionirk in pionirjev, zasedla pa je v skupni razvrstitvi tretje mesto.

Prvi start na 50 m prsno za mlajše pionirke — in že zmaga Anke Bajc. S časom 0:52,3 je presenetila trenerja in samo sebe. Marina Kos je imela vse možnosti, da osvoji naslov prvakinje v disciplini 50 m delfin za mlajše pionirke. Start je uspel, začela je počasi, a na cilju je zmagala s časom 0:53,9.

Pohvaliti moramo prav vse tekmovalce, ki so pomagali, da je PK Fužinar v skupni razvrstitvi pustil za seboj renomirane plavalne kolektive. Prav posebej pa lahko pohvalimo Nevenko Radušnik, ki je na 100 m prsno zasedla 3. mesto s časom 1:40,9 in na 100 m delfin 2. mesto s časom 1:44,8. Peter Krivograd je na 100 m prsno med starejšimi pionirji zasedel 3. mesto s časom 1:33,4, Bruno Breznikar pa v isti disciplini 6. mesto. Ekipni vrstni red: Triglav Kranj, Rudar Trbovlje, Fužinar Ravne, Ilirija Ljubljana, Celulozar Krško, Ljubljana, Slavija Vevče, Radovljica.

V nedeljo, 24. aprila, je bilo v zimskem bazenu na Ravnah meddruštveno prijateljsko srečanje plavalnih klubov Ilirije, Triglava, Celulozarja, Rudarja in Fužinarja.

Na tem tekmovalstvu so bili izboljšani skoraj vsi klubski rekordi. Republiška prvakinja Anka Bajc je v disciplini 50 m prsno izboljšala klubski rekord mlajših pionirk od 0:52,3 na 0:49,0. Nevenka Radušnik pri starejših pionirkah je izboljšala rekord od 1:40,9 na 1:37,1 v disciplini 100 m prsno.

Kljub smoli je Fužinarjeva reprezentantka dobre volje

Jože Praper je na tem tekmovalstvu zasedel premočno prvo mesto in dosegel zelo dober čas na 100 m prsno med člani 1:19,4. Le dve sekundi ga ločita od slovenskega republiškega rekorda. Anka Bajc je izboljšala rekord v disciplini 50 m hrbtno za mlajše pionirke in dosegla 0:53,2. Matko Šipek je prav tako izboljšal rekord na 100 m hrbtno s časom 1:32,7 pri pionirjih. Jure Vaupot je postavil klubski rekord v disciplini 100 m hrbtno za člana s časom 1:16,8 in na 100 m kravl s časom 1:04,7. V tej disciplini je tudi zmagal na nedeljskem tekmovalstvu. Brane Breznikar je s časom 1:20,0 prav tako izboljšal klubski rekord na 100 m delfin za člana. Istočasno ima tudi klubski rekord na 100 m delfin za mladince.

Okrog 150 gledalcev, ki so bili priče lepim športnim borbam na tem tekmovalstvu, bo prav gotovo ostala v spominu zmagovita članska štafeta PK Fužinarja 4 × 100 m mešano v sestavi Jože Merc, Brane Breznikar, Jože Praper, Jure Vaupot, ki je postavila dober čas 5:05,3. To je obenem tudi klubski rekord. Za domačo štafeto so se razvrstili Rudar, Celulozar, Triglav in Ilirija. Jure Vaupot je po neuradnem merjenju v štafeti na 100 m kravl dosegel čas 1:02,8.

Plavalni klub Fužinar je v zelo kratkem času dosegel vidne rezultate. V eni izmed prihodnih številčk Fužinarja bomo objavili lestvico z vsemi izboljšavami klubskih rekordov.

T. P.

Meja je stik dveh egoizmov.

J. Moy

Naši upokoјenci

Anton Kallšnik, roj. 1. junija 1905, v železarni od 1. avgusta 1951 kot pehalec v mehanični delavnici. Os. upokoјen 20. aprila 1966

Alojz Koren, rojen 12. oktobra 1912, v železarni od 9. septembra 1947, nazadnje delovodja pom. dejavnosti v čistilnici. Os. upokoјen 30. aprila 1966

Ivan Rebernik, roj. 21. junija 1910, v železarni od 1. aprila 1949, nazadnje vratar. Os. upokoјen 30. aprila 1966

Ivan Metarnik, roj. 9. junija 1905, v železarni s presledki od 5. marca 1923, nazadnje pomočnik kurjača v kotlarni I. Osebno upokoјen 30. aprila 1966

Matija Strniša

Vest, da nas je za vedno zapustil »naš Matija«, nam je v soboto, 9. aprila, za nekaj časa zavrla tempo dela. Vsi njegovi sodelavci smo s sklonjeno glavo počastili njegov spomin.

Matija Strniša se je rodil l. 1922 kot kmečki sin v bližini Radzone in je bil zelo

ponosen na to, da je doma iz kraja, kjer rase pravi radgonski biser.

V drugi svetovni vojni so ga nasilno mobilizirali in je na zahodni fronti preстал strahote zavezniške invazije, bil je ujet in se je takoj odzval klicu naše narodnoosvobodilne vojske ter se vključil v jugoslovansko prekomorsko brigado, ki je l. 1945 osvobajala naše Primorje.

V železarni se je zaposlil l. 1950 kot pomožni delavec v montažni skupini mehanične, po nekaj mesecih pa se je na lastno željo vključil v oddelek serijske proizvodnje. Tu se je najprej kot pomožni strugar zatem pa kot revolverski strugar kmalu uveljavil zaradi svoje izredne prizadevnosti in vestnosti pri delu.

Dragega sodelavca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Sodelavci

JOŽE ČUJEŠ

Narava že dolgo ni tako počastila delavskega praznika kot letos — sonce in zelene sta dala svoje čare 1. maju. Večina se nas je odzvalu klicu narave.

V termoenergetskem obratu, kjer sodelavci ne poznajo praznikov, pa je 1. maja ob 6.30 skupina ljudi izvedela kruto resnico: med opravljanjem delovne dolžnosti je ogljikov monoksid za vedno ustavil mlado srce našega Jožeta.

Pet let je Jože Čuješ delal pri generatorjih, vseskozi je bil marljiv in neutrudljiv. S svojim vestnim delom se je prebil do drugega kurjača, tu pa ga je zadela smrt ravno na najbolj svečani dan — na delavski praznik.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Prosimo sodelavce, da nam pošljejo prispevke za 6. številko našega glasila najpozneje do 30. maja 1966. Uredništvo.

ODLIKOVANJA ZA NAŠE SODELAVCE

V drugi polovici aprila je predsednik občinske skupščine Ravne na Koroškem Franc Fale v imenu predsednika republike maršala Tita odlikoval med drugim tudi nekatere sodelavce železarne Ravne.

Red zasluge za narod s srebrno svezdo sta prejela Jože Horjak in Franc Klančnik.

Red dela s srebrnim vencem so prejeli Antonija Belovič, Alojz Breznikar, Jožef Koželnik, Jožef Medvešek, Mirko Mezner, Peter Mihelač, Filip Rožanc in Koloman Vrečič.

Medaljo zasluge za narod so prejeli Jožef Črešnik, Franc Gradišnik, Anton Kranjc in Ivan Žunko.

Medaljo dela so prejeli Ivan Filip, Adolf Flis, Kristijan Krebs in Vinko Lesjak.

Vsem iskreno čestitamo!

USPEŠEN START NAŠEGA ZVEZNEGA LIGAŠA

Odbojkarji so letošnjo sezono začeli zelo dobro, saj so doslej zbrali že 6 točk iz 5 tekem. Po teh tekmah sodeč letos ne bo tako kritično, kot je bilo lani, in lahko že zdaj zapišemo, da si bodo odbojkarji svoje mesto v zvezni ligi kar dobro utrdili. Lahko jim samo čestitamo in želimo, da bi slovensko odbojko še naprej tako dobro zastopali.

Tudi pri nogometu je krenilo na bolje, in ko bi ti fantje enkrat vzdržali, se bi lahko plasi-rali celo na sam vrh. To so sicer tihe želje, ki pa niso neuresničljive. Seveda pa je vse odvisno od igralcev samih, od njihove volje, požrtvovalnosti in vztrajnosti. Čas bo pokazal, če imajo vse te vrline.

Končno smo dobili pri Fužinarju tudi atletski klub. Na ustanovnem občnem zboru je bilo okoli 35 privrženec tega športa. Za predsednika so izvolili Kolomana Vrečiča, podpredsednik je Pavel Cesar, tajnica pa inž. Monika Terseglav. Za razvoj atletike so pri nas idealni pogoji, zato — veliko uspeha pri delu!

28. maja nas bodo obiskali češki športniki firme Strojimport iz Prage. 29. maja dopoldne bodo nastopili v namiznem tenisu, popoldne pa v nogometu. Tako bodo vrnili lanski obisk naših športnikov v Pragi.

-ate-

Upajmo, da se bo začelo